

VESTNIKOV
MESEČNIK
četrtek,
24. februarja,
2000,
59. številka

pen

... samo naj ne
pozeben!

Najbolj
nas je
zeblo.

Sreda, 26. januarja 2000,
zjutraj.

Bilo je minus 14,6 stopinj
Celzija.

V četrtek, 30. marca, bo pomlad. Ozelenel in razcvetel bo tudi PEN.

RADENSKI VRTNARSTVO RONDO JEZI EKOSSOVCE

Za razvitimi pa ja ne bomo zaostajali še bolj kot žel! Zato se vozimo v krogu kot v matici Sloveniji. Uradno se temu reče krožišče, manj uradno rondo, vse skupaj pa so si (vsaj v regiji) najprej omislili v RADENCIH. A nastal je ne prometni, pač pa vrtnarski problem. Vozniki težkih tovornjakov - vlačilcev namreč praviloma z levimi kolesi zapeljejo čez notranji rob in poškodujejo urejenost zelenih (belih) površin. Seveda niso krivi za umnost načrtovalcev, saj je rondo preozek. Pri gradnji so napravili še eno napako, ki pa so jo odpravili: notranji rob so tlakovali, a ko so uvideli, da kocke ne vzdržijo težkih koles, so jih zamenjali z asfaltom. Vrli vrtnarji EKOSSA pa so skoraj vsak teden znotraj krožišča, popravljajo in popravljajo. In še lep čas očitno bodo ...

GEGRA

Dejana Fujsa službena pot

Absolvent ljubljanske Fakultete za družbene vede DEJAN FUJS, sicer sodelavec Vestnika, Murskega vala in pomemben vezni člen Podjetja za informiranje, se podaja na pot. K osebnostim, ki odločajo o usodi množičnih medijev, celo več: o tem, kdaj in kako bomo v Evropi. In v Evropo se spodobi oditi pravšnje opravljene: denimo tako, kot vidite na lični fotografiji!

OVŠA

PUHANOV BENO BRCA

Doma je iz MOTVARJEVEC in sliši na ime BENO. Je navdušen nogometaš, kar ni lastno večini njegovih vrstnikov. Žogo zna podati, za njo teka, jo odbija, včasih pa jo vzame kar v gobec. Ko igrajo pravi (dvonožni) nogometaši, ga gospodar GEZA PUHAN, predsednik tamkajšnjega športnega društva, ponavadi spravi na varno, da ne bi ogrožal okroglega usnja.

EKEC

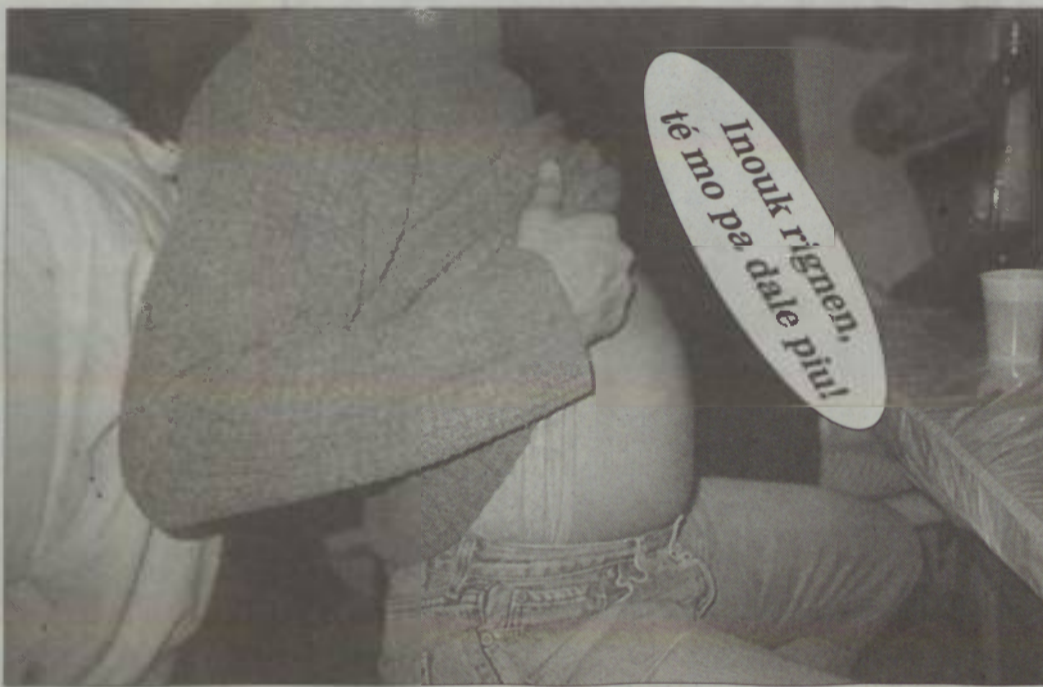
SKRIVNOSTI ZDRAVEGA ŽIVLJENJA

ZIMA ZIMA BELA, KAKO SI TI DEBELA!

Subjektivi (in subjektivni) imajo pozimi navadno čas počivati. Da bi to kar najbolje izkoristili, smo v Pentute dobili strokovne napotke. Glasijo se:

Ker so večeri dolgi in vedno tudi ne moremo posedati pri televizorju, lahko več (in večkrat) jemo. In če to pridno ponavljamo in se skoraj ne gibamo po svežem zraku, je uspeh zagotovljen: pojavi se posledica zimske radosti, ki jo lahko občudujete na fotografiji. Gospod F. K. iz bližine Zgornjega Konjišča kljub mladim letom (ne šteje jih še niti 25) je pravilno zimsko zaobljen, navodila je upošteval strogo in dosledno, celo zimo se je samo premetaval po kavču v dnevni sobi, jedel in se premikal samo, ko je bilo potrebno oditi v spalnico ali lulat. Pravi, da se čudovito po-

čuti, za oplemenitev in hitrejši uspeh pa priporoča še vsak dan vsaj dvanajst (12) steklenic piva (12 x 0,5 = 6 litrov). Seveda, če je WC primerno blizu!

PRVEGA

ABRAHAMI

Krotilec ognjenih zubljev

V LENDAJSKIH GORICAH je vsak vinogradnik. Če kakšen ni, bi se moral iz tako blagovozvočnega kraja izseliti. Ampak to pustimo za drugič, tokrat bi radi rekli kakšno o ALOJZU PAHORJU, ki se razen s sveto (trtno) dejavnostjo ukvarja s planinarjenjem in čebelami, je pa tudi muzikant. Nedavno so ga Pentute zasačile v očitno prijetni družbi, ki se je grela ob odprtem ognju. Veseli Alojz se je odločil, da se bo poskusil tudi kot »krotilec ognja«. Ob prvem stiku leve noge z žerjavico ga je sicer močno zaskelilo, a je le dvignil nogo in se (kislo?) nasmehnil. O nadaljevanju Alojzovih ognjenih aktivnosti agencije ne poročajo.

AJŽE

PODVIGI

Valika, ti si v vsem Naj!

SLAVJA

Direktorja ne morete dobiti!

Ali je zgornji stavek naj-pogostejša izjava slovenskih tajnic, ni dokazano. Čisto gotovo pa je, da so bralke in bralci naj... tednika SVS rekli, da je VALERIJA MAGYAR, tajnica sedanjega združenega gradbenega podjetja Gidgrad iz LENDAVE, najboljša med vsemi. Zato tudi laskav naziv naj... tajnica 1999. Ko je v telovadnici črenšovske osnovne šole čakala na razglasitev izidov, jo je (kot kaže uspešno) kratkočasila in zabavala njena boljša polovica. AJZE

KRALJ HOČE BITI KRALJ

Lani sta MARJANU KRALJU, mesarskemu mojstru iz IHOVE, do prvega mesta na salamijadi zmanjkali dve mesti - bil je namreč tretji. Letos se je odločil, da bo zvest svojemu priimku, zato bo na tekmovanju konec marca v Radencih prvi. V ta namen se pospešeno pripravlja - vsak dan preteče do 4 km, za trening v radgonskem MIR-u v osmih urah obglavi do 48 prašičev in ne je začinjene hrane. Slednje zato, da bi bil njegov občutek za primerno začinenost salam najboljši prav takrat, ko bo najbolj potrebno!

tekal

RDEČE MESO

Kröff, kröff!

Baci kuglata na kegljata!

YU NOSTALGIJA?

Tupurkovski in Kardinarovski

Da, dobro vidite! Po operaciji in začasni odsotnosti »večne« MARIKE KARDINAR naj bi kontinuiteto svetovno priznanih dosežkov nadaljeval mož MARJAN (z brki, manj širok).

Ker pa v SLO-representanci ni dobil prostora, je izkoristil svoj politični image (je tudi prvi Prlek, župan Dobrovnika) in se povezal s staro sabljo, makedonskim politikom in športnikom po duši, VASILOM TUPURKOVSKIM (na njegovem širokem puloverju igrajo golf). Ne ve se še, kdaj naj bi Marjan prvič nastopil za makedonsko kegljaško reprezentanco, šušlja pa se že, da si je v ta namen že pustil prirediti priimek (pri tem namreč vztrajajo Makedonci). Če bo kegljal za Makedonijo, bo to s priimkom KARDINAROVSKI!

FRBO

BALONARJA REGIJE

ŠTEFAN BERTALANIČ, nekoč znan kot muzikant (podobno kot sin BOŠTJAN), danes pa kot najboljši toplozračni balonar Regije, je trpel.

Pentute mu trpljenja ne zavidajo, saj je ob hudem psihičnem stresu ob spoznanju, da je prvega pol stoletja za njim, moral zaužiti veliko tekočine. Toliko, da so mu zaradi izredne teže nadaljnjih 14 ur (oziroma do izpraznitve) prepovedali polete. A končalo se je srečno.

Abrahama je Štefan preživel brez zemeljske ali zračne nezgode in se zdaj ob balonih spet lahko nemoteno ukvarja s svojo poklicno ljubeznijo - hladilniki in klimatskimi napravami.

Pijmo ga, pijmo, dokler živimo!

TEKOČE MUKE

Potrošnik kupil najcenejšega igralca!

PRESTOPNI ROK

Se še spomnite časov, ko je avtor beltinskega žogobrcarskega booma VIKTOR KETLER poskrbel za zgodovinsko investicijo, prvo v SLO nogometu, ki je bila vredna več kot takrat magičnih 100.000 DEM? In je v Beltince pripeljal igralca MILOŠEVIČA! Pentute so zvedele, da je podvig (a v obratni smeri!) uspel tudi zdajšnjemu predsedniku kluba ADIJU ERJAVCU: za Potrošnik je menda podpisal najcenejši igralec v zgodovini prve lige: 5-letni mladenič je podpisal pogodbo za 13 let, vse do polnoletnosti. Do takrat mu mora Potrošnik ponuditi vsaj en topel obrok dnevno, ob tem pa ves čas zastonj dostop do nogometnega igrišča in športno opremo primerno velikosti. V času, ko se okrog nogometišev po svetu vrtijo milijoni mark, prijetna novost in osvežitev s slovenskega nogometnega trga!

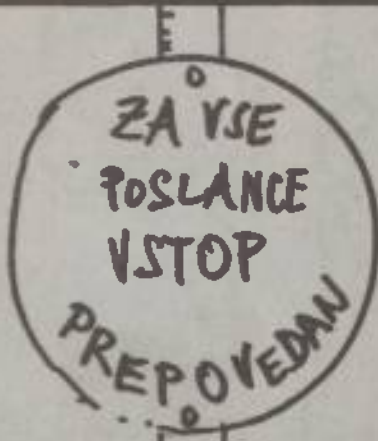
FRBO

Je mo pa bleau za zute!

Hotiza

ZDRAHIE

NA

MEJI

Nepojmljivo in obsodbe vredno je, kako pišmevuhovsko se obnašajo slovenske oblasti do nedefinirane meje s Hrvaško v območju med Hotizo in Mursko šumo. Ker je znano, da policija ničesar ne more početi na svojo roko, je več kot očitno, da je pomurskim, torej slovenskim, policistom nekdo prišepnil, da smejo nadzirati zgolj območje do katastrske meje med državama, medtem ko so nadzor in pristojnosti med Hotizo in reko Muro velikodušno prepustili hrvaškim kolegom.

Iz dneva v dan potem poslušamo poročila o tem, da so slovenski državljani objekti obravnave hrvaške policije, sodnikov za prekrške in drugih, da jim

KOMPENTAR

plačujejo kazni in podobno. Ker prihajajo volitve, si bodo strankarski veljaki spet pričeli podajati kljuko zadržnega doma na Hotizi, medtem ko si do broda na reki ne bodo upali skočiti, saj bi, kot se v strokovnem žargonu pravi, "kršili mejo". Tako je namreč bilo pred prejšnjimi volitvami poslancev v državni parlament. Ako bi zdaj pobrskali po obljubah, ki so jih dajali takrat, bi Hotizani letos izrecno prepovedali slehernemu strankarskemu prvaku. poslanskemu kandidatu ali vladnemu predstavniku ne prihod na Hotizo, ampak celo omenjanje njihovih mejnih problemov v času volilne kampanje.

Zelo podobno bi morali reagirati tudi Razkrižanci, kjer se celo župan pridruša, da ne more do svojih krajanov, ne da bi ga šikanirali na meji.

Hrvatje imajo nove, bojda veliko bolj prijazne oblasti. Slovenski optimisti upajo, da to pomeni tudi, da se bomo veliko lažje dogovarjali o mejnih sporih. Žal v besedici dogovor zmeraj nastopata dva: en naš in en njihov. Tako da se brez prave odločnosti in volje za dogovor na naši strani ne moremo nadejati večje učinkovitosti pri določanju meje. Ali, naj bom še bolj črnogled: vsaj v tem prekmursko prleškem delu meje so si Hrvatje pravila ob tistem slovenskem soglasju določili že pred leti. Tako sedanjim slovenskim pogajalcem preostaja zgolj nevhvaležna vloga popravljanja njihovih zamisli v tisto, kar mi mislimo, da bi bilo pravično in prav.

Kot navadno pa tudi tokrat za napake slovenske zunanje politike ne bo odgovarjal nihče. Zunanje ministere zamenjujemo zaradi banalnosti, velikih napak pa niti ne opazimo niti nihče zanje ne plačuje računov.

MARJAN DORA

Slovanski

Lena in Boris Gabor

Medtem ko so sodniki budno pazili na vsak korak na košarkarskem igrišču, množica močno bučala in navijala, na semaforju niso naraščale samo številke, ki so označevale zadetke prizadevnih košarkaric, naraščala je tudi simpatija, ki se je rodila med Leno in Borisom ter se nekega dne spremenila v veliko ljubezen, ki ni končala na rezervni klopi, ampak pred matičarjem.

»Žena, ki jo imam rad«

Če bi pred leti kdo prepričeval Leno, ki je živila v Ukrajini in ki se je s štirinajstimi leti vpisala na športno šolo v Kijevu, nato pa tam končala še športno fakulteto, da bo nekoč nekemu Prekmurcu uspelo, da bo zvalil prelepo dekle v Prekmurje, bi ga gotovo samo čudno gledala. Danes so se razmere spremenile. Nekoliko je kriva njena pot na Madžarsko, v Zalaegerszeg, kjer je igrala košarko in kamor so nekega dne prišli na obisk Sobočani, ki so se ukvarjali s košarko v pomurski prestolnici in ki so iskali odlično igralko za svoj klub. Med njimi je bil tudi Lenin prihodnji mož Boris Gabor. »Ne vem, kako bi opisal veliko srečo, ki se mi je zgodila. Ne samo, da smo v Mursko Soboto pripeljali dobro igralko. Še več, postala je zelo dobra žena, ki jo imam zelo rad,« pravi Boris. Njegova usta pa se pri tem razležejo v velik nasmeh, ko dodaja: »Dobil pa sem tudi dobro taščo, ki je zelo daleč v stran, toda ima me rada kot sina.«

Slovanski duši

»Morebiti prispeva k temu, da se dobro razumeva, tudi dejstvo, da sva oba slovanski duši,« izpoveduje Lena. »Ukrajinci in Slovenci - oboji pripadamo Slovanom, istum

Praznovanja so dobrodošla, torte okusne, toda Boris ima zelo rad tudi boršč in varenike.

prednikom, zato tudi nisem imela nobenih težav, ko sem se navajala na življenje v Prekmurju». Pokrajina, od koder prihaja Lena, je podobna prekmurski ravnini, le več gozdov je, med njimi pa kakšne njive. Slovenščine se je naučila takoj, jezika sta podobna, danes loči celo med različnimi slovenskimi narečji. »Prva poteza, ki sem si jo želela med drugim narediti, je bila ta, da opravi izpit iz slovenskega jezika. In uspelo mi je. Brez tega izpita ne bi mogla dobiti uradne službe niti državljanstva. Na slednje zdaj še čakam, kajti slovenske zakone je potrebno upoštevati in državljanstvo se lahko dobi šele dve leti po poroki s slovenskim državljanom. Jeziki so sploh njena velika ljubezen, saj se zdaj uči nemščine; želi si postati sodna prevajalka, saj ljudi z znanjem ruščine in ukrajinske v Pomurju ni.

»Če se je ona naučila slovensčine, sem se tudi jaz moral nekoliko ruščine,« zvemo od Borisa. Kadar obiščeta njene kolegice, se pogovarjajo ruski. Ruščina pa je potrebna tudi, kadar odpotujeta v Ukrajino.

Boršč in gibanica

»Ukrajina je postala dežela nasprotij. Veliko je revnih, malo bogatih, srednjega sloja prebivalstva skorajda ni. Ženini sorodniki imajo vsi visoko izobrazbo, plače pa takšne, da jih zaradi majhnosti sploh ne moreš primerjati s slovenskimi. V Kijevu lahko vidiš obe plati življenja. Stare moskviče in lade, ki rinejo po kijevskih ulicah, nato pa nekaj metrov v stran v elitni četrti v petnajstih minutah spoznaš najdražje avtomobilске znamke tega sveta,« pripoveduje Boris o svojem

Lenino delovno okolje je košarkarsko igrišče. V svoji ekipi ima tudi dve reprezentantki.

obisku ukrajinske prestolnice. Toda ljudi zaradi revščine ne skrbi preveč. Očitno so se navadili nanjo in življenje v Ukrajini sprejemajo takšno, kot je. Boris ugotavlja, da so zelo odprti in da ob obisku na mizo postavijo vse, kar imajo.

Lena pa na vprašanje o domotožju odgovarja, da se je zdaj navadila na življenje v Sloveniji, verjetno ima še domotožje, toda nanj ne pomisli tako pogosto. »Ko pa stopim čez ukrajinsko mejo, postanem čisto drug človek. Znova se živim v ukrajinsko okolje in po tednu dni ugotovim, da pogrešam Slovenijo,« pravi Lena. Pove še, da je bila ob prihodu v deželo na sončni strani Alp presenečena, kako urejene so hiše, kako je življenjski standard nekoliko boljši in kako dobra je hrana. »Priznam, da je najboljša prek-

Odgovor na komentar »Se bomo Pomurci učakali Iva Hvalice«

Komentar je napisal Marjan Dora in po vsebini tega prispevka bi moral poleg svojega podpisa napisati še ali je novinar ali pa politik, katere stranke bo pa razvidno iz nadaljevanja tega pisanja. Odgovor o prekmurskem »Ivu Hvalici« pa bo Marjan Dora tudi moral poiskati sam, ker je vodja Murskega vala in kdor ga posluša ve čigava politika prevladuje in med to politiko ni nobenega »Iva Hvalice«. Jih je pa veliko zunaj medijev in ne morejo priti do besede. Na začetku komentarja je omenjeno delo preiskovalnih komisij. Preiskovalne komisije so nepotrebne in stanejo davkoplačevalce dodatni denar, vendar so brez potrebe, ker so to zadeve za sodišča, ki pa ne funkcionirajo. To je resnica. Volilni sistem, ki se omenja, spet s prizvokom simpatiziranja z oblastjo ni pomemben. Pomembno je, da je Slovincem zagotovljena normalna plača, ki pa se delavcu v vaši osemletni vladavini ni povečala. Včeraj mi je kolega iz Kobilja povedal, da v tej močni zimi ljudje hodijo s tremi plašči zunaj, z dvema pa spijo. To pa ni problem volilnega sistema. Klasičen problem je bila Hrvaška, stranke so se združile in premagale HDZ, čeprav je HDZ še vedno najmočnejša stranka. Škoda je le, da se pri nas to ne bo zgodilo, se bo pa moralo, ker razlike med dohodki so že astronomske in

enkrat se bo delavec moral prebuditi, ne glede na vse manipulacije po radijih in časopisih. O Kučanu le toliko, da bi se moral prebuditi, čeravno ko je treba nima nobenih pooblastil in za nič ni kriv. Tudi to, da ne veš katera je prava zelena stranka, je kriva država oz. nepravna država. O teh prekmurskih poslancih, ki so neopazni v parlamentu, je kriv Murski val in taka pisanja, ki sama sebe izključujejo. V Prekmurju se še pravi predvolilni boj nikoli ni odvijal. Upam, da se bo sedaj to zgodilo, da bomo dobili »Iva Hvalico«, upam, da ne bo pomembno iz katere stranke bo. Marija Požonec, ne glede da predstavlja narodnost, bi morala narediti uspešno tečaj slovensčine. O Feriju Horvatu kako bo prestopil v »pravo« stranko kot so že Špindler, Gerenčer in Džuban mu bo lastnik komentarja znal svetovati, ker ima s tem že izkušnje (Ciril Pucko). Ne verjamem da ga Drnovšek tako ceni, da ga bo dal na svoj seznam, drugje pa tako nima nobenega pristopa, vendar sem pred nedavnim zasledil na radiu, da ima službo že zagotovljeno, upam da ni to na radiu, da bi nam solil pamet o pravilni drži. Obup na koncu komentarja da bo spet vse kot je bilo je pa za novinarja - politika brezkomentarja najboljše zdravilo.

Zvonko Lovrenčec

duši

Kljub nogometnemu ozadju kijevskega Dinama je Borisova druga ljubezen, takoj za Leno, košarka.

Kaj se zgodi, ko se na košarkarskem semaforju namesto točk sešteva ljubezen

murska gibanica, toda pripraviti je še ne znam,« razlaga Lena o svojih kuharskih sposobnostih. Zato pa pripravlja vse druge slovenske jedi, v loncu pa se od časa do časa znajdejo boršč, ki je ukrajinska nacionalna jed, in pa tako imenovane varenike, ki so neke vrste z mesnim nadevom polnjeni cmoki. »Mož pravi, da so super,« zatrjuje Lena. Boris pa je ukrajinsko kuhinjo poskusil tudi med obiskom pri Leninih sorodnikih v Ukrajini in izkušnje podkrepil s stavkom: »Tašča me je tako hranila, da sem komaj čakal, da bom šel domov.« Tako Lena kot Boris se oba dobro razumeta s taščami. Lena se večkrat zaupa Borisovi mami, pogovarjata se kakor dobri prijateljici.

Kondicijska forma

Ker se zakonca Gabor oba ukvarjata s športom, morata ostati v dobri kondicijski formi. Lena vsak dan trenira košarko, kadar nima treninga, vaje naredi jutraj zase. Lena trenira mlajše deklice in pionirsko ekipo. V ekipi ima tudi reprezentantki. Občasno nadomešča tudi športno animatorko v Moravskih Toplicah. Takrat mora vstati že ob šestih, ob drugih dneh pa se njeno delo, njeni treningi začnejo šele popoldne. »Zato običajno tiste stvari, ki jih ženske ponavadi doma naredijo popoldne, ko pridejo iz službe, jaz naredim dopoldne,« razlaga Lena. Včasih se prav zaradi košarke konec tedna z Borisom, ki je športni direktor košarkarskega kluba Radenska Creativ Sobota, drugače pa zaposlen pri zavarovalnici Triglav, zelo malo vidita. »On ima tekme v soboto popoldne, jaz pa v nedeljo dopoldne,« je pojasnila Lena. »Ko bom imela redno službo, bova morala najine aktivnosti nekoliko uskladiti. Eden od naju bo moral pustiti košarko, če ne bova mogla urediti drugače, čeprav oba upava, da se nama bo takrat vsaj še malo uspelo ukvarjati s košarko. Žal, tako pač je. Eno so želje, drugo pa resnično življenje.« Dejan Fujs

Lena trenira košarko popoldne, zato pravi: »Običajno tiste stvari, ki jih ženske ponavadi doma naredijo popoldne, ko pridejo iz službe, naredim dopoldne.«

Gda ščipki ne pikajo ...

Če ste za valentinovo podarili *ščipek* (vrtnico po slovensko), zagotovo niste zgrešili. Že po stari anglosaški šegi je bil najpogosteje podarjeni cvet, saj simbolizira ljubezen. In vsi, bogati in revni, si lahko privoščimo njegovo razkošje. Za svoj valentinov cvet si ga je izbral tudi Penov Valentin, le da so mu ga v soboškem Vrtnarstvu lepo aranžirali, po zadnjih modnih trendih. Cvetu so dodali zelenje in tako imenovani podstavek, v različnih oblikah (srček, trikotnik ...), vse skupaj pa povezali v lično celoto. Olga Varga je skupaj s svojimi floristkami skrojila poseben Valentinov koš, iz rdečega blaga seveda in s prestreljenim srčkom. Vrtnar Igor Marič, 14. februarja lepi Valentin, se je napravil svojim dolžnost primerno, si oprtal koš s *ščipki* in se s kolesom odpeljal v središče Murske Sobotice. S prijetno nalogo, da obdari nekaj čisto naključnih žensk in moških v imenu nekoga, ki jih ima rad. Četudi ni bilo naročeno, se je vedelo ...

Presenečenje je bilo popolno. Ustavljenim gospem oziroma gospodičnam je za trenutek zastal dih, potem pa so čestitko in cvet z nasmeškom sprejele. Nobena ga ni odklonila. Tudi Valentinov obdarovanec moškega spola, novi direktor soboškega Potrošnika mag. Alojz Rezonja, je bil dosegljiv in prijazen.

Ni pa samo Valentin zmedel deklet, bilo je tudi obratno. Pozabil jih je vprašati po imenih in še čem, zato Penovci vabimo vse štiri obdarovanke, da se na dan žena, v sredo, 8. marca 2000, ob 13. uri oglašijo na Arh. Novaka 13 na klepetu ob kavi z uredniško trojko Pena. Prisrčno vabljen tudi mag. Alojz Rezonja!

Letos je Valentin zmedel predvsem ženski svet. Prihodnje leto se znajo v nepričakovanem položaju znajti moški. Še celo, če bo amerikanizacija tako učinkovito nadaljevala pohod. Nič več se ne čudimo, celo zelo oboževana je, ameriški hitri hrani. Potemtakem se zna zgoditi tudi, da bodo Slovenke že na naslednjega Valentina začele posnemati Američanke. Edino na ta dan med vsemi dnevi v letu je ženski dovoljeno zaprositi za možjevo roko. In če jo zavrne, ji mora kupiti svilene nogavice. 14. februarja 2001 - MOŠKI POZOR!

Velika

TRIPENKETA

Tokrat so se znani Regijci mučili z naslednjimi tremi vprašanji:

1. Kdaj ste nazadnje prebrali knjigo - katero in zakaj prav to?
2. Na kolinah so vas določili, da iz pujsa pripravite najboljšo jed. Za katero bi se odločili - zaupajte nam recept!
3. Ste mandatar za sestavo vlade pomurske regije. Izberite si 5-člansko ekipo in vsakemu določite funkcijo!

Rudi Cipot, direktor območne enote Zavarovalnice Triglav Murska Sobota, iz Brezovec

1. Dr. Velimir Sriča: Ustvarjalno mišljenje. Vsebina predstavlja novo paradigmo življenja. Poudarja pomen znanja v smislu inteligentnosti in ustvarjalnosti posameznika. Knjiga posebej poudarja, da se moramo učiti, medtem ko delamo. Probleme rešujemo takrat, ko naletimo nanje. Pomemben je raziskovalni pristop, zmožnost prilagajanja trenutnemu položaju in sposobnost razvijanja omrežja medčloveških odnosov brez poudarjanja individualizma. Življenjsko vodilo postaja ustvarjalno iskanje. Prihodnja družba bo družba z informacijsko komunikacijsko infrastrukturo, ki nam bo omogočala racionalizacijo in humanizacijo življenja. V novi družbi bo človek večino dolgočasnih, nevarnih, neprijetnih in težkih del prepustil »pametnim strojem«, več časa pa bo imel za učenje, lasten razvoj, rekreacijo ter za reševanje nalog na področju strategije, nadzora in informacij.

2. Rad delam v timu, še posebno takrat, če se za nalogo, ki je pred mano, ne čutim dovolj sposobnega. Zato bi si recept sposodil pri eni od naših dobrih domačih kuharic (in naših zvestih zavarovank) in bi skupaj pripravila pečeno kri in tople kuhane kosti z bujto repo. Po mojem okusu bi morala biti rahlo kisla, čeprav je užitek teh jestvin sladke.

3. Težka naloga, ker naj bi imela ekipa samo pet članov. Nisem jih zmožal razporediti tako, da bi pokrili vsa najpomembnejša področja gospodarskega in družbenega življenja regije, zato sem si dovolil povečanje ekipe in dolžnosti takole razporedil:

- Igor Klinar (Murska Sobota) - gospodarska strategija in makroekonomska vizija razvoja
 - Danilo Krapec (Lendava) - podjetništvo in inventivni projekti
 - dr. Etelka Korpič (Murska Sobota) - finance, zakonodaja in regijska uprava
 - Anton Slavič (Ljutomer) - kmetijstvo
 - Marjan Kočila (Murska Sobota) - informacijsko-komunikacijska infrastruktura in promocija regije
 - Rudi Cipot (Murska Sobota) - znanje, ohranjanje kulturne identitete in družbeno življenje
- Obvezno predlagam dva lobista, in sicer v odnosu do slovenske vlade Ferija Horvata (Radenci) in Bruslja Andreja Horvata (Murska Sobota). Predlagana osemčlanska vlada bi bila zagotovo uspešna in bi Pomurju zagotovila ustrezno mesto v Sloveniji in njen vsesplošni napredek v interesu ljudi, ki živimo v tej čudoviti pokrajini.

MARIJA TIVADAR,

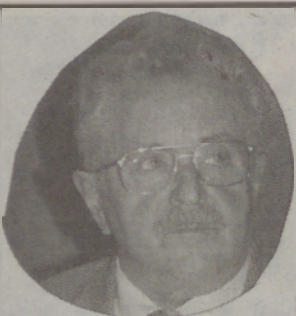
fotografska mojstrica z lastnim fotostudijem, laboratorijem, trgovino in prodajno galerijo v Mestni hiši v Ljutomeru:

1. Decembra sem prebrala Vse o fotografiji (dopolnjena izdaja) - digitalna fotografija. Moram skrbeti za nenehno izpopolnjevanje.

2. Recept: pečena kri

Kri je potrebno zajeti tako, da ves čas, ko teče v skledo, mešamo. Iz sklede vzamemo žile, da se kri ne bi strdila. V posebni posodi stolčemo jajčka in jih zmešamo s krvjo. Damo v pečico in pečemo nekaj minut. Pečeno obogatimo s praženo čebulo in česnom, jo razrežemo na kocke in serviramo.

3. ANDREJ GERENČER (poslanec) - predsednik vlade
MARIJA POŽONEC - ministrica za okolje in prostor
Dr. ŠTEFAN ŠČAP - minister za družino in stečaje
VIKTOR ŠBULL - minister za gospodarstvo
GEZA BACIČ - zunanji minister

Miro Steržaj,

poslovni tajnik
Gospodarsko interesnega združenja slovenskih mlekarjev, iz Ljutomera

1. Redno prebiram kriminalke, ker me njihova vsebina ne prizadeva, in gospodarske revije, ki me poslovno privlačijo.

2. Pripravil bi:
- jetra in meso, skupaj praženo z veliko čebule in začimbami
- žgance iz bele moke in krompirja, po domače pravimo tej jedi ožeženi žganci ali dōdōli
- mešano svežo solato

3. V vlado bi postavil pet mož in takole razdelil pooblastila:
- Feri Horvat - gospodarstvo
- Alojz Behek - turizem in gostinstvo
- Anton Slavič - komunala in okolje
- Janko Slavič - kmetijstvo in predelava
- Viktor Šbul - finance

1. Zadnjo knjigo Henry and June, ki sem jo prebrala, je napisala Anais Nin, brala pa sem jo tako dolgo, da sem dobila opomin za vračilo knjige. Pa ne zato, ker bi bila tako zanič; bila je nekako drugačna. Zdaj berem še eno njeno knjigo, Venerina delta, drugih v knjižnici nisem zasledila, morda niso prevedene. Kdor jo je bral in jo postavil ob H. Millerja in kontekst boheemskega življenja predvojnega Pariza, se mora strinjati, da je bila nadvse posebna ženska. Takrat je pisala erotične zgodbe po naročilu, za dolar na stran. Zanimivo in zelo pogumno! Zato govorim o dveh knjigah iste avtorice - ena je prebrana, drugo še berem, in to se mi ne dogaja tako redko, če naletim na avtorja, ki me na neki način pritegne.

2. Upam, da ne gre za klanje v prenesenem pomenu. Če mislite na klanje pujsov zato, da jemo, je meni dobro vse, razen krvi, te pa ne prenesem, čeprav je lahko za koga specialiteta. Če bi pa sama morala klati, bi raje ostala pri kruhu in mleku. Imam svaka, ki je tak »majster«, da je ni dobrote, ki je ne bi znal narediti, sama sem samo njegova kuhinjska pomočnica - za kašo, »česnek«, »luk« pa za natikanje črev za krvavice. Za dobro pomoč mi potem vedno privoščijo kakšno »pujcekovo vüjo« ali kakšen dober pečeni »krezlin«.

3. Za mandatarja bi določila svojega šefa (A. Slavic - op. p.) in mu prepustila izbiro ekipe, sama pa bi raje ostala pri tem, na kar se spoznam. Bi pa takoj sodelovala v njegovi ekipi, če bi bilo potrebno. Pomembnejša kot pet članov v ekipi se mi zdi ocena pet (5) za delo. Vladanje in politika me ne zanimata, za utopije se mi zdi škoda časa, sanje so pa lepa stvar, so zastoj in so samo moje. To si pač lahko privoščim.

SONJA ŠVENDA,

poslovna sekretarka soboške mestne občine članica Lions Cluba:

ROMAN SLUGA, v. d. vodje OI'sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Gornja Radgona:

1. Nazadnje sem okrog novega leta prebral napeti roman Danielle Steel Izginil je. Knjigo sem kupil pri Svetu knjige, kjer naročam predvsem leposlovje in razne priročnike. Največ berem med dopustom, ko si knjige sposodim v knjižnici. Všeč so mi pustolovski romani in napete vohunske zgodbe.

2. Nazadnje smo lani pozimi prosili znanca, če lahko pri njem naredimo kašaste klobase (koline). Ker moja družina ne ceni preveč svinjskega mesa, so koline še najboljša jed. Pripravil sem jih že tudi sam, iz ajdove kaše, ki jo skuhamo, dodamo kuhano mleto meso glave in drugih delov, začimbe (se dobijo pripravljene za koline), sol ter vse dobro premešamo. S to maso polnimo čreva, ki so lahko od domačega prašiča ali iz mesnice. Oblikujemo večje ali manjše klobase, ki jih potem še obarimo v kropu.

3. Feri HORVAT - ministrski predsednik
Anton SLAVIČ - minister za gospodarstvo
Zlatko ERLIČ - minister za malo gospodarstvo in izobraževanje
Herbert ŠEFER - minister za turizem
Brigita PERHAVEC - ministrica za kulturo

ŠTEFAN GJERKEŠ, načelnik upravne enote Lendava, iz Nedelice:

1. Knjige berem večinoma pozimi. Nazadnje sem bral Haloške podobe Angelice Gorjan. Je upokojena učiteljica iz Turnišča in je bila moja razredničarka v osnovni soli. Poučevala je biologijo in kemijo. Odkar sem prebral knjigo, polno doživeto opisanih spominov na mladost, mi ni jasno, zakaj ni bila tudi učiteljica slovenskega jezika.

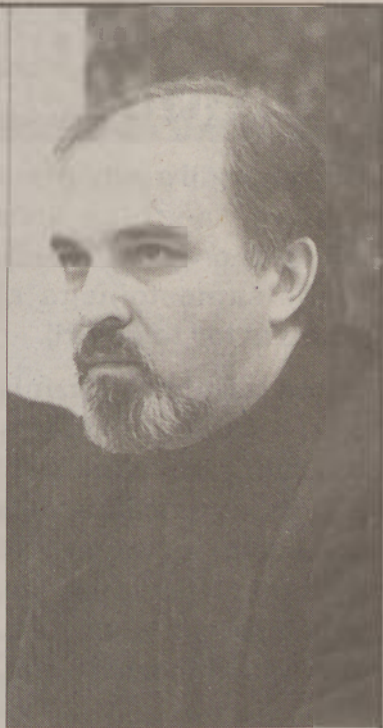
2. Na kolinah sem navadno »glavni« za pripravo klobas. Zanje potrebujem kakovostno svinjsko meso (10 kg), govedino (3 kg) in divjačino (?). Če povem, da sem doma iz Nedelice, ni potrebno dosti spraševati, kje dobim divjačinsko meso. V vasi so doma najboljši in najbolj vztrajni »raupsčici«! Masi dodam sol, poper, kumino, sladkor, česen, zelo malo salamorina in kozarec dobrega vina. Seveda ne povem, koliko katere začimbe in kateri je specialni dodatek, ker konkurenca v podobi mesarjev ne spi! Tako pripravljena masa mora »odležati« nekaj ur, nato naredim klobase. Potem, ko jih prekadam, se morajo sušiti na podstrešju ene od lendavskih zidanic.

3. Jedro ekipe bi bilo iz izvršnega sveta nekdanje lendavske občine iz obdobja 1989-94 in iz mandata pred tem. Takrat smo uresničili veliko naložb (vodovodi, kanalizacije, ceste, pločniki, novi proizvodni programi in še in še), zdaj pa je občina razpadla v kar sedem novih. In kaj se gradi v zadnjih petih letih in kaj propada? Žalostna je ta podoba, čeprav veličastni (beri: dragi) spomenik vendarle štrli sredi mesta.

Nezmotljiv človek

Evald
Flisar

Osa, ki se zaganja ob okensko šipo, da bi pobegnila iz sobe, je prepričana, da ravna pravilno, saj je na drugi strani šipe svetloba. Vendar njeno prepričanje temelji na zmotni veri, da svetloba ne more prodrati skozi materialno oviro, zato ne vidi šipe, ampak samo svetlobo za njo. In kolikor bolj jo zaletavanje obno boli, toliko bolj je prepričana, da ima prav.

Seveda počenja osa vse to nagonsko in ne more »objektivno« ugotoviti nekoristnosti svojega početja. Lahko pa to stori človek, ki ga je evolucija obdarila z močjo refleksije in ga usposobila, da uvidi stvari v kontekstu. Zato je toliko teže razumeti vedenje ljudi, ki se ravno tako z glavo zaletavajo v zid, prepričani, da imajo prav, in jim je vseeno, ali uničijo poleg sebe še druge.

Takšni ljudje so žrtve napačne logike. Prepričani so, da je vse, kar se jim neprijetnega dogodi, uperjeno proti njim osebno: da jih svet ne mara, da je družba »proti njim« in da se ji za vse to morajo maščevati, ji »pokazati«. Ne morejo se sprijazniti z možnostjo, da imajo sami kakršen koli delež pri vsem, kar v življenju ni po njihovi volji; vse negativno je zarota sveta, ki se mu je treba upreti, ga kaznovati.

Zato človeško nasilje nima nobene zveze z nagoni, z našo primitivno, »živalsko« naravo, ampak je posledica pomanjkljive percepcije, nepopolnega doumetja resničnosti, ki ustvari razmere, v katerih razum zamegli nagone. Ko so japonski vojaki med napadom na Kitajsko v Nankingu uporabljali šolarje za bajonetno prakso, neki šolarji pa so po množičnem posilstvu izrezali čreva, to zanesljivo niso bila nagonška dejanja, saj so imeli ti vojaki v žepih verjetno fotografije svojih lastnih otrok in so vedeli, da kitajski otroci niso nevarnost, pred katero bi se morali braniti. Če bi se vedli nagonsko, bi skušali te otroke zaščititi.

V trenutku nasilja ego premaga nagonsko naravo in zafrustrirani ubere bližnjico, da bi dokazal svoj »prav« ne glede na posledice. Japonski vojaki v Nankingu, tako kot nacisti povsod tam, kjer so med zadnjo veliko vojno umirale nedolžne žrtve, pa klavci med vojno v Bosni in na Kosovu so bili ogroženi, ker se je prebivalstvo drznilo upirati njihovi volji. Drznilo si je imeti drugačno mnenje, zanikati njihov »prav«. Grozodejstva, ki so jih povzročili veliki in majhni zločinci, so velikokrat izvirala iz njihovega strahu pred priznanjem, da se motijo, in iz prepričanja, da bi se s takšnim priznanjem osramotili.

Takšen avtoritativen egoman resnično veruje, da so vsi, ki mu ugovarjajo, nepošteni in zlobni, zato nikdar ne pomisli na možnost, da je njegovo nasilje krivično. Pri takem človeku je nasilje »obrambno«; z njim se štiti pred možnostjo, da bo razkrinkan in bo moral priznati, da nima prav. Sla po potrditvi lastne vrednosti je nikoli zaceljena rana, zato gorje tistim, ki se takšnemu človeku zamerijo. Nezmotljivi človek potrebuje na vsakem koraku dokaze, da je vreden izključne in globoko spoštljive pozornosti ne glede na to, kaj reče ali stori, saj ima v vsakem primeru »prav«. Najbolj varen je v svetu, ki ne ustreza realnosti, v izmišljenem, sanjskem svetu, v katerem ga omejuje samo domišljija.

Toda veliko takih ljudi živi v realnosti in pogosto vstopi v realnost politike, kjer lahko najbolj spektakularno uveljavijo svoj »prav«. Takrat se lahko zgodi marsikaj nepredvidenega. Pravzaprav sem vse te misli zapisal zato, da bi se na koncu vprašal, kakšne vrste človek je Jorg Haider. Marsikaj v njegovem načinu daje slutiti, da sodi med »nezmotliveže«, ki ne prenesejo ugovorov, in se bodo skušali »predrznežem« prej ali slej maščevati. Najbolj grozno je, da lahko iz majhne pošasti hitro zraste velika. Se je to začelo dogajati? Mislim, da moramo biti vsaj previdni, če ne zaskrbljeni.

Medtem ko so vse naše oči uprte v pozitivne zamenjave političnih struktur na Hrvaškem in v vzpon Haiderjeve stranke, ki diši po nacističnem naftalinu in zastruplja ne samo Avstrijo, marveč ogroža tudi Evropo, so Madžari stopili v čas tisočletnega praznovanja svoje panonske države, ki - kakšna ironija - meji prav na Avstrijo, Slovenijo in Hrvaško.

Madžari so bili že od nekdaj hrabri vojščaki, dobri trgovci in sposobni vladarji. Ko so prišli v Evropo, so naleteli na slovansko državo Velikomoravska. Ta je po smrti Svetopolka (894) zgubila svoj državotvorni vpliv. Po znani legendi je sin madžarskega voditelja Árpada podaril Svetopolku II., knezu iz Nitre, belega konja z zlato uzdo in sedlom. V zamenjavo je zaprosil za prglšče zemlje, za pest trave in vrč vode. Svetopolk II. je njihovo željo brez razmišljanja izpolnil; ni namreč vedel, da je po tradiciji madžarskih plemen s tem prodal svojo zemljo. Zaman jih je prosil, da bi mu kasneje prihiteli na pomoč v boju z bratom Mojmirjem II. Oba sprta brata sta slednjič padla v bitki z Madžari pri Dunaju leta 906.

Svetoštepanska krona je od leta 2000 v madžarskem parlamentu.

Sveta madžarska krona

Silovite in uspešne madžarske napade po Evropi - vojščaki so bili pobriti po glavi, imeli so samo dva dolga repa in so bili neizprosni v boju »mož na moža« - je ustavil šele nemški kralj Oto I. Veliki (1045). Prva država, ki je sklenila z Madžari desetletni mir ter navezala z njimi diplomatske stike, je bil leta 948 Bizanc. Árpádov naslednik Geza (Gejza) je ugotovil, da lahko plodno ozemlje v Panonski nižini zadrži le z radikalnimi spremembami: nemškim misijonarjem je dovolil, da so pokristjanjevali stare Madžare.

Proces modernizacije madžarskega naroda se je končal med vladanjem utemeljitelja madžarske države Štefana I. Da bi dokazal svojo prozahodno usmeritev (mogoče so bili to že prvi zametki združene Evrope?), je vzel za ženo hčerko bavarskega vojvode Gizelo. Štefan I. je dobil kmalu po svojem kronanju (1003) pod svojo oblast skoraj celotno ozemlje današnje Madžarske, južne Slovaške, del zahodne Romunije in Prekmurja ...

Leta 1882 je takratni madžarski (ogrski) minister za kulturo in šolstvo zaprosil madžarsko akademijo znanosti, da bi ugotovila, kdaj so prišli Madžari v Karpatsko nižino. Štirje priznani znanstveniki so ugotovili, da »v labirintu mnogih domnev« ni mogoče navesti natančnega datuma prihoda, da pa se je to najbrž zgodilo v letih 888-900. Madžari so se potem odločili leta 1896 praznovati tisočletnico svoje državne samostojnosti. Začeli so graditi parlament ob Donavi, zgradili so metro, drugi v Evropi (za londonskim), in pripravili svetovno razstavo. Drugega julija 1896 je madžarski kralj (in avstrijski cesar) Franc Josip I. začel slovesnost, katere se je udeležilo 6000 povabljenec. V novi parlament so slovesno prenesli kraljevske dragocenosti iz budimskega hrama. Na sedmih mestih v državi so odkrili arpadovske spomenike. Razstavo, odprto ob tej priložnosti - svoj paviljon je imela tudi takratna Hrvaška -, si je ogledalo šest milijonov obiskovalcev. Po vsej državi so bile slovesnosti, celo zaporniki so dobili ob kosilu dva decilitra vina.

Toda usoda Madžarske in usoda svetoštepanske kraljevske krone sta kasneje šli vsaka svojo pot. Decembra lani se je namreč začela polemika o tem, kam sodi krona - v muzej ali parlament. Socialisti in liberalci so bili proti, da bi »sveto krono« Štefana I. odnesli v parlament, češ da krona ne sodi med izvoljence ljudstva. Problem pa ni bil samo v »rehabilitaciji« kraljevske krone v življenju kraljevine Madžarske, ki je ni več, marveč tudi v denarju, ki naj bi ga vlada porabila za visok jubilej, obletnico »milenijuma«, ki bo trajal od 1. januarja letos do 20. avgusta leta 2001.

Na koncu so morali socialisti in liberalci popustiti: zadnje dni leta 1999 so Madžari slovesno prenesli

svetoštepansko krono v steklenem zvonu in v procesiji v parlament, tako da so jo lahko videli številni državljani, zbrani na budimpeštanskih ulicah. Čast, da je svetoštepansko krono prenesel in postavil na prestol največjega nacionalnega simbola, je pripadla arheologu Endreju Tothu. Ta jo je v zadnjih sedmih letih skrbno varoval. Krona je ležala v posebni skrinji s tremi ključavnicami - poleg nje so bili pod ključem še plašč kralja Štefana, ki ga je nosil med kronanjem, kraljevsko žezlo in krogla s križem. O zgodovinski usodi krone so zapisane številne zgodbe, sam Endre Toth je o tem napisal več knjig, kajti krona je večkrat skrivnostno izginila, prepeljali so jo celo čez Atlantsko morje, 34 let je bila na varnem v Teksasu, od koder so jo vrnil v domovino šele leta 1978. Endre Toth je v svoji knjigi Sveta madžarska krona zapisal, da po drugi svetovni vojni nihče ni natančno vedel, kam je krona izginila. Sestavljena je iz dveh delov: spodnji del je bizantinskega izvora, poslikan z apostoli, okrašen z biseri in dragim kamenjem. Njen zgornji del pa je iz Rima, verjetno združen s spodnjim delom šele v dvanaistem stoletju.

Madžari so naredili več njenih kopij in tako vnesli zmešnjavo: eno od kopij so hranili v Vatikanu, misleč, da je original, druga je bila v madžarskem nacionalnem muzeju, nekaj časa pa je bila krona shranjena tudi na Dunaju. Zanimivost krone je, da je križ na kroni nažgjen. Ukrižil naj bi se, ko je vdova kralja Leopolda s kočijo potovala na Dunaj, in to tako, da je ves čas sedela na kroni. Kasneje naj bi jo dunajski dvor prodal Madžarom, še kasneje naj bi se znašla tudi v rokah enega od turških sultanov, ki pa mu krona ni bila všeč, ker je imela premalo diamantov in smaragdov.

V srednjem veku so jo nekaj časa hranili v prestolnem mestu Szekesfehervar ... Leta 1944 so jo pred prihodom sovjetske armade ameriški vojaki odnesli v oporišče Fort Knox v Teksasu. Danes je sveta krona na posebnem podstavku pod steklenim zvonom v madžarskem parlamentu. Varujejo jo gardisti in pripadniki posebnih specializiranih enot.

Ko so dubrovniški dominikanci prebrali novico o slovesnem prenosu svetoštepanske krone v madžarski parlament, so sporočili madžarski vladi, kako imajo pri njih shranjene relikvije samega svetega Štefana, njegovo desnico in relikvijo lobanje. Pater Ivo Martinic je dodal, da je relikvija prišla v Dubrovnik leta 1543 po bitki pri Mohaču, pred Turki pa jo je skrnil dubrovniški zdravnik Marino Santa. V 17. stoletju je prišel v Dubrovnik madžarski vojskovodja Hadik Andrabas in odnesel s sabo relikvijo desne roke. Shranil jo je v kapelici sv. Leopolda v Budimu, kjer je še danes.

Madžari so ponujali že pred začetkom prve svetovne vojne Dubrovčanom gradnjo samostana, če bi jim vrnilo lobanjo svetega Štefana, vendar je vojna prekinila pregovore. Pater Ivo Martinic je dodal, da so zdaj pripravljene vrtni relikvijo, posebno, če bi Madžari hoteli obnoviti od zadnjega srbsko-črnogorskega napada poškodovani dominikanski samostan v mestu. Ideja je plemenita in mogoče bodo nova hrvaška vlada in madžarski zgodovinarji našli skupni jezik - prvi bodo dobili obnovljen samostan dominikancev v Dubrovniku, drugi pa relikvijo, ki sodi tja, kjer je kraljevska krona.

Branko Šomen

Svetoštepanske državne in cerkvene tradicije na Madžarskem še vedno živijo ...

Angelčki prileteli iz Avstrije nazaj v rodno Prlekijo

Zakonca Drago in Zofija Lupša iz Okoslavec, ki sta vesela, da imata sorodnikovo umetnino.
Foto: F. Š.

Prekopan grob pozabljenega slikarja Franca Košarja

Drago Lupša iz Okoslavec je zidar oziroma kramičar. Blizu mu je umetnost. Predvsem v mladosti je rad risal, zadnje čase pa rad jemlje v roke fotografije, ki ga spominjajo na njegove prednike. Je pranečak akademskega slikarja Franca Košarja, katerega zapuščina se je razgubila na vse strani. In srečen je, ker je lani dobil iz Avstrije sliko, ki jo je narisal pokojni sorodnik. Je edina umetnina, ki je ostala rodbini. Vse drugo je šlo v poklicne ustanove, k zasebnim »ljubiteljem« umetnosti ...

Napreden kmet je spoštoval sinovo nadarjenost

Franco Košar je bil rojen 1884. v Slaptincih pri Sv. Juriju ob Ščavnici. V osnovni šoli je rad risal in razumeval oče ga pošlje na štiriletno izobraževanje v graško risarsko šolo. Leta 1910 se vpiše na slikarski oddelk Münchenske akademije. Bil je vzoren študent in je študij uspešno končal.

Težko si je danes zamisliti življenje in ustvarjanje

Stari Gori leta 1952.

Franco Košar je bil samski. V Slaptincih je živela z družino njegova edina sestra Terezija Košar, poročena Lupša. In vse premoženje po pokojnem bratu je pripadlo njeni družini. A so se tukaj takoj našli kulturniki iz Maribora, Murske Sobote in še od kje.

Vmes so bili tudi omikani domačini, ki so cenili umetniška dela.

V Slaptincih ostala le ena slika in še ta je odromala v Avstrijo

Pranečak Drago Lupša je bil na slikarjevem pogrebu pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Star je bil sedem let. Danes se spominja, da je doma v Slaptincih ostala le ena slika in še ta brez okvirja. Visela je nad posteljo, v kateri so ležali po štirje otroci, dva na zgornji, dva na spodnji strani. In otroci so pogosto opazovali angelčke, pute oziroma otročiče, ki so bili na sliki.

Terezija je rodila pet otrok. Od teh je danes živa

Slikar Franc Košar v svojem ateljeju. Posneto okoli leta 1920.

slikarja v začetku prejšnjega stoletja sredi povsem kmečkega okolja. Košar si je omislil atelje na Stari Gori blizu Sv. Jurija. Predvsem je risal portrete, in ker je videl, da se s tem ne da živeti, se je šel fotografira in celo izdelovalca gosli.

Ranjen v prvi svetovni vojni

In namesto da bi mladi slikar ustvarjal, je moral na bojišče prve svetovne vojne. V Galiciji je bil ranjen in se je vrnil v Prlekijo kot invalid. Spet se je lotil slikanja, fotografiranja in se tolažil z igranjem na gosli in klavir.

V podporo mu je bila učiteljica in pesnica Kristina Šuler, Gorenjka, ki je takrat živela na Stari Gori. Na njeno prigovarjanje se je Košar napotil v Prago in ostal na tamkajšnji likovni akademiji leto dni. Tam je prijateljeval s slikarjem Božidarjem Jakcem in drugimi znanimi slovenskimi umetniki.

Uničila ga je jetika

Vrnil se je in začela ga je mučiti tuberkuloza. Dve leti se je zdravil na Golniku. In potem je spet risal in fotografiral na Stari Gori. Kljub invalidnosti ter »sušici« je ustvarjal do leta 1930 in potem vedno manj. Življenje mu je usahnilo na

le še Marija, ki živi v Lipnici v Avstriji. In na Dunaju je živela hčerka Hana, ki je pred mnogimi leti odpeljala opisano sliko s seboj. Obe sta bili samski.

Angelčki so se vrnili v Prlekijo

In danes sta zakonca Drago in Zofka Lupša iz Okoslavec zadovoljna. Dragova teta Hana je na Dunaju umrla pred kakimi desetimi leti. Slika je prešla v last njene sestre Marije, ki živi v Lipnici. Ona je lani pripeljala sliko nečaku Dragu v Okoslavec. Rekla mu je, da ve, da on zna spoštovati umetnost.

In te dni je pranečak spet podrobneje opazoval fotografijo, ki prikazuje slikarja Franca Košarja v ateljeju na Stari Gori (fotografijo objavljamo). Na tleh levo je opaziti opisano sliko. Ženska desno spodaj je verjetno pesnica Kristina Šuler ...

In predlani se je zgodilo, da je bil slikarjev grob prekopan.

Nagrobno ploščo je nekdo pripeljal z jurjevskega pokopališča na domačijo v Slaptince ... Pranečak Drago pravi, da mu je žal, da se je to zgodilo, saj bi bili sorodniki grob pripravljeni ohraniti, a jih nihče od vzdrževalcev pokopališča ni pravočasno obvestil, kaj nameravajo storiti z grobom.

FRANČEK ŠTEFANEČ

IVAN MOHORIČ: O GRADU NA GORIČKEM

Znane so zgodbe o energiji gradu pri Gradu na Goričkem, vsi smo že kdaj slišali, da je bil nekoč ezoterično središče in da je tako imenovano »oko Slovenije«. Grad in njegove lastnosti zanimajo samostojnega raziskovalca Ivana Mohoriča, ki je tudi avtor teh teorij.

Ivan Mohorič, doma iz Doline v bližini Idrije, se je v svojem življenju ukvarjal – lahko bi rekli – z vsem mogočim. Končal je srednjo rudarsko tehniško šolo, ob delu študiral ekonomijo, nekaj časa je prek oddelka za geofiziko pri Geološkem zavodu delal na terenu, sedem let pa je zdržal tudi na delovni strani točilne mize domače gostilne. Pred devetimi leti, pravi, se mu je zazdelo, da se je »njegovo« področje odprlo. Ivana Mohoriča predstavljajo kot raziskovalca nečesa, kar ne obstaja. Zanimajo ga sakralna arhitektura in skrita sporočila v njej.

Odločitve so v naših rokah

Kako raziskovati nekaj, kar ne obstaja?

»Vse se da. Astronomi raziskujejo medgalaktične prostore, za katere smo trdili, da so prazni. Se pravi, da raziskujejo absolutni nič. In če to lahko počne uradna znanost, potem lahko tudi mi preiskujemo pojave, ki jih nekateri označujejo kot pravljice za odrasle. Pa gremo mojemu delu brskanje po smetišču znanosti.«

Opisali so vas kot duševnega avanturista. Kaj to pomeni?

»To pomeni, da s tega smetišča, ne da bi karkoli nameraval oziroma vedel, kakšen je moj cilj, zajamem skledo podatkov, jih premetavam in jih poskušam sestaviti v neko logiko. In če ugotovim, da mi nekaj manjka, zajamem naslednjo skledo. To je tista avantura – podajanje v neznano, na pota, po katerih ni hodil še nihče.«

Na Gradu na Goričkem niste začutili kakšnih posebnih energij?

»Zanimivo je, da sem izredno neobčutljiv na energije. Ne vem, zakaj se tudi ne sekiram in se ne poskušam prisiliti, da bi bil občutljivejši, ker je vprašanje, kaj je boljše. Dejstvo je, da radiestezistom do neke mere verjamem.«

Grad ste poimenovali oko – tako geografsko, ko predstavlja oko slovenske kokoši, pa tudi v ezoteričnem smislu.

»Gre za Horusovo oko, simbol nadzora in kontrole nad svetom, in Horusovo oko kot oko čuvarja tajnosti, starih skrivnosti. Verjetno gre na območju Gradu za to, da je na tem območju v Pomurju skrita neka pradavna skrivnost, ki so jo vitezi templarji, eni prvih lastnikov gradu, prinesli s seboj iz Svete dežele in Salomonovega templja.«

Grad naj bi bil del pomurskega sistema, tako imenovane peterokrake zvezde. Kaj to zanj pomeni?

»Zelo verjetno Grad že sam ustvarja geomantično prijetno območje. To pomeni, da so energije tam človeku prijazne, celo zdravilne. Dodatno deluje še ta sistem proti Lendavskim goricam, ki zbira energijo s celega Pomurja in jo usmerja h Gradu – je nekakšen akumulator energije celega območja.«

Po vašem mnenju naj bi prek Gradu tekla tudi ena od zmajevih črt, oziroma leži celo na stičišču dveh, in to naj bi Slovenijo in del srednje Evrope ščitilo pred potresi. Toda tla so se zadnji dve leti neprestano tresla, zgodilo se je tudi Posočje.

»Po ugotovitvah radiestezistov ta zaščita sega nekje do Ljubljane in do avstrijskega Gradca in na tem območju ni bilo – vsaj v znani zgodovini – hujših potresov.«

Po vašem mnenju ni naključje, da Evropejci vlagajo v Grad, saj vedo, da bodo s tem poskrbeli predvsem zase.

»Sistem, katerega del je Grad, prepreča srednjo in zahodno Evropo. Če krpate mrežo za ribe in niste popravili enega vozla, bodo tam skozi ribe ušle. Če krpate energetska mrežo, in točka, ki je lahko bistvena v mreži, ni pokrpana, ta energetska mreža ne deluje. V trenutku, ko bodo delovali vsi vozli v mreži, bo dobila vsa Evropa boljše energetska polje.«

Omenili ste, da se prizadevanja Evropejcev že poznajo – recimo na Hrvaškem.

»Obnova gradu se že pozna, pa ne samo na Hrvaškem, tudi pri nas in v Avstriji. V avstrijski politiki prihaja do revolucionarnih sprememb, kar naenkrat se nič več ne dogovarjajo pod mizo, odkrite so korupcijske afere. Tudi pri nas že vsako najmanjšo goljufijo in podkupovanje obravnavajo javno. Se pravi – čistimo svojo dušo. Kdor pa pričakuje, da bo, ko bo Grad zaživel in prevzel svojo staro funkcijo, prišlo do revolucionarnih sprememb, da ne bo nikomur več treba delati, da bo po Muri teklo mleko, po Dravi pa med, ta se je zmotil. Te stvari se poznajo v običajnem življenju, ki poteka bolj po nekih etičnih normah.«

Po trditvah radiestezistov je Grad energetska močnejši kot druge točke v Sloveniji, kjer pa znajo to dobro vnovečiti. Nekateri torej že slišijo zvenket cekinov. Se vam zdi, da bi bilo za Grad dobro, da bi ga začeli ekonomsko izkoriščati, ali bi takrat njegove energije usahnile?

»Ne, v nasprotju z mnogimi new age preroki, ki trdijo, da je denar umazan, so moje ugotovitve, da denar pri tem praktično nima nič. Lahko pa je denar vzrok, da so energije motene v primeru, če nekdo grabi denar s sebičnimi nameni – z lepim nasmeškom, ko mu plačate, in prijaznim na svidenje, ko greste, hkrati pa s figo v žepu in mislijo 'da bi te hudič pobral', to pa lahko moti. Vsak posel moti negativno mišljenje posameznika; sam denar kot posrednik pa ne more motiti energij, to je nemogoče.«

Zakaj je grad – če ima torej tako pozitivno lego – tako daleč propadel?

»Grad zbira energijo Pomurja, to je dejstvo. Leta 1945 je bila razrušena

KDO SO ČLANI MLADE GLEDALIŠKE SKUPINE LA LUNA IZ LENDAVE?

Od device do bika!

cela Evropa, vsi so bili polni sovraštva, ki se je zgodilo med vojno. Pomurski mikrosistem je zgrajen iz objektov, za katere je najmanj verjetno, da bodo porušeni - to so sakralni objekti. V njih so se zbirali ljudje - zaradi političnih situacij v povojnem času zagrenjeni, užalosteni, preganjani, jezni ... In vsa ta jeza, ki so jo nosili s sabo v cerkve, se je zbirala pri gradu. Vsaka jeza povzroči samo propad in grad je bil na robu tega, da se zruši sam vase. Ko se je sistem zamenjal, ko se je energija v sakralnih objektih v Pomurju začela obračati v veselje, v radost, je Grad kar sam privabil ljudi, da ga spet oživijo.

Za popolno oživitev pa je po vašem mnenju potrebno grad najprej očistiti virusa - in to je vodnjak, v katerem so kosti.

»Nisem edini, ki to predvideva. Tudi Marko Pogačnik pravi, da travme tam, kjer so se zgodile, puščajo sledove. Vsaka bolečina pa pušča sledove še toliko bolj, če ni bila nikoli priznana. Predvsem pa tam, ker so telesni ostanki ljudi, ki so umrli v bolečinah; ti ostanki še vedno kolnejo svoje mučitelje. Poglejte - Nemci in cela Evropa se še danes opravičujejo za holokavst. Zakaj? Ne samo zato, ker so moralne vrednote danes višje, ugotovili so tudi, da ohranjanje spoštljivega spomina na to lahko omili negativne energije, ki so bile sproščene. Zato bi bilo očiščenje vodnjaka in dostojni pokop ena prvih zadev, ki bi jih bilo v gradu potrebno urediti.«

Ko govorite ali predavate, velikokrat rečete: morda, lahko da ... zakaj?

»Sistem, ki funkcionira na tem planetu, je zastavljen tako, da so odločitve v naših rokah, posledice pa so že napisane. To je tako, kot če greste po mestu. Na vsakem križišču posebej se odločate, ali boste šli naravnost, levo ali desno. Niz teh odločitev pa vas lahko pripelje na 'britof', v športni center ali v hotel. Vse je mogoče - od nas in tistih, ki pridejo za nami, pa je odvisno, kam bodo stvari pripeljali. Zato tudi jasnovidci, ki gledajo v prihodnost, opisujejo najverjetnejšo možnost.«

Ste tudi zato rekli ljudem - razmislite sami?

»Tudi zato, pa ne samo zato. Namreč - čas je že, da začnemo misliti s svojo glavo. Do zdaj se je vedno našel kdo, ki je mislil namesto nas, pa najsí bo to cerkvena ali posvetna oblast. Glejte, nihče, pa naj nima niti enega razreda osnovne šole, ni tako neumen, da ne bi imel pametnih idej. In nihče ni tako neumen, da ne bi bil sposoben logičnega misljenja. Zato vsakemu pravim - morda je tako, preverite sami, morda boste prišli še na boljšo idejo, na bolj logično rešitev.«

Pa se vam ne zdi, da so še vedno preveč lahkoverni, da vse prehitro verjamejo?

»Jaz bi temu rekel, da so preveč lagodni. Najlažje je verjeti, najlažje je citirati, zelo težko je nekaj svojega ustvariti. Še težje pa, če moraš to zagovarjati. Za vsem tem - lahkovernostjo, kot ste jo imenovali - se skriva predvsem človeška lagodnost.«

VITO

DVOJČKA

DOROTEJA KUKOVEC,
15 let

Rojena je v znamenju dvojčka. Obožuje fante s črnimi lasmi, gostimi temnimi obrvmi, sploh če so azijski tipi s sočnimi ustnicami. Za svojo postavo skrbi s tekom. Njena dobra lastnost je, da se zna postaviti zase in je iskrena. Njena slabost so parfumi. Najraje posluša rock glasbo in prosti čas preživi z otroki. Mnenje Melite o Doroteji: »Rada je posebna«. Le na kaj je mislila?

TEHTNICA

MELITA KONTREC,
15 let

Naj takoj razkrijem, da rada zamuja. Toda ne na zmenke s fantom! Njeno znamenje je tehtnica. Pogosto sanja o svoji simpatiji - glasbeniku. Ste vedeli, da Melita igra klavir? Poleg tega rada in lepo poje. Nora je na nakupovanje oblek in rock glasbo. Obiskovanje fitnesa bo postalo njen hobi, rola pa rada že od nekdaj. Pogosto se druží s svojimi prijateljicami. V družbi ceni odkritost in sovraži zahrbtnost. Doroteja o Meliti: »Preveč rada govori.«

VIKTORIJA BENCIK, 15 let

Viktorija je mlada murskovalovka, ki bi rada postala igralka, ne bi se pa upirala niti delu na televiziji ali radiu. Viktorija je ... devica. Za horoskop se najbolj zanima takrat, ko je zaljubljena. Rada komunicira z ljudmi in zelo si želi spoznati Sama (iz TV Dober dan) in Sebastijana Cavazzo. Marka Miliča je spoznala že na nedavni premieri v Dolini pri Lendavi. Pogosto je dobre volje, zato je rada v družbi prijateljev in prijateljic.

PETRA KAVAŠ,
14 let

Najmlajša članica skupine je rojena v znamenju škorpiona. Mogoče zaradi tega zelo rada ušpiči kakšno bedarijo s prijateljicami. Veseli jo kitara, a sovraži glasbeno šolo. V prostem času rola in igra odbojko. Njena zvesta prijateljica je televizija. Dobro obvlada lendavsko in markovsko narečje. Petra o sami sebi: »Včasih sem tak dosadna!«

BIK

BORIS GYÖRKÖŠ,
4 x 8 let (zato še vedno obiskuje osnovno šolo)

Najprej mnenje deklet o njem: »Je prava faca, dober in odštekani tip, ki rad ceni majhne stvari!« Boris je profesor razrednega pouka na lendavski osnovni šoli in je vedno obkrožen z lepimi in mladimi dekleti. Rojen je v znamenju bika. Do sedaj je letal s cveta na cvet, toda sedaj se je umiril, ustalil. Za njega lahko zatrdim tri stvari: 1. nikoli se ne češe, 2. nikoli ne bi pustil učiteljskega poklica in 3. uživa v gledališkem ust-

varjanju. Iskren aplavz gledalcev ob koncu predstave mu pomeni največje plačilo za celoten trud, hkrati še zatrdi, da je zanj gledališče način življenja. Njegova slabost je, da z otroki ni strog, je bolj prijatelj kot učitelj.

GLEDALIŠKA SKUPINA LA LUNA, 7 let

Od leve proti desni: Petra Kavaš, Boris Györköš, Doroteja Kukovec, Melita Kontrec, Viktorija Bencik.

Skupino so ustanovili takrat še osemletni otroci pod Borisovim vodstvom. Njihove dosedanje predstave: Smetišče - naše novo igrišče, Žive igrače, Čudežni kamen in Vrata. Predvidevam, da bo nova predstava doživela več kot trideset ponovitev. Ime skupine so si izbrali kar tako, »na hitro«, saj so ga potrebovali zaradi predstave. Ker jih je pod tem imenom poznalo kar nekaj ljudi, ga pozneje niso spreminjali, čeprav so ga nameravali. Prihodnost skupine? Pustimo se presenetiti.

Brrrr, kar zmrzi me, če samo pogledam skozi okno. Spet sneži. In ta mraz, pa ledeni veter ... Nič ne rečem, če bi bila na kakšni planini, na smučanju, bi v tem verjetno še uživala. Takrat pa, ko se moram vsako jutro odpraviti iz tople postelje na nekaj stopinj minusa in še to na pot v službo, me mine vsa dobra volja. Kaj vse bi dala, da bi se lahko vrnila – na toplo, pod žgoče sonce in v brezdelje – na Sicilijo. Zgodbo vam pripovedujem Maja Benko, sicer aktuarka osebnih zavarovanj na Zavarovalnici Triglav, po izobrazbi pa univ. dipl. matematičarka. Glavni fotograf je Branko Pongrac, študent fizike. Oba sva Sobočana na začasnem delu zunaj domovine, eden v slovenski prestolnici, drugi pa v štajerski metropoli. V prostem času sva parček, ki z veseljem pogleda tudi kam drugam, ne le na lastno dvorišče. (na fotografiji desno).

Sicilija

Siracuso so v osmem stoletju pr. n. š. ustanovili Grki iz Korinta. V grškem gledališču iz 5 stoletja pr. n. š., ki je lahko sprejelo je 16000 obiskovalcev, so bile prvič uprizorjene nekatere tragedije Sofokla in Evripida.

Vse, kar ste

Pripotovati na Sicilijo z avtom ni mačji kašelj. Premagati dobrih 1600 kilometrov sicer avtoceste je zaradi ogromnega števila tovornjakov (in njihovih prav nesramno nepozornih šoferjev) zelo naporno. V enem dnevu skoraj nemogoče.

Za vse tiste, ki prav tako nameravate odpotovati na Sicilijo z avtom, pa naslednji nasvet: ob nakupu vozovnice za trajekt se nikar ne ustavite pri prvih prodajalcih, temveč kar hladnokrvno zapeljite mimo prav do trajekta. Tam so vozovnice cenejše, z malo sreče pa boste naleteli tudi na prodajalca, ki je naše gore list. To bo verjetno vaša zadnja priložnost, da boste slišali slovensko besedo. Sicer pa si z angleščino, nemščino, kaj šele z madžarščino na Siciliji ne moreš nič kaj dosti pomagati. Večina domačinov za kaj drugega kot italijanščino še ni slišala, a z malo iznajdljivosti in ročne telovadbe tudi jezik ni problem. Po začetni zadregi smo čez dober teden že vsi štirje popolni nepoznavalci »tekoče« govorniki italijansko. Prodati nas gotovo nihče več ne bi mogel.

Z gostitelji na večerji. Oče, glava družine, vedno sedi na čelu mize, dobrote pa skuha in postreže mama.

Otok Ortygia v Siracusi oživi šele ponoči, čez dan pa ne moreš prezreti zanemarjenih hiš in umazanije.

Če v okolici Siracuse sledite znakom za zgodovinsko znamenitost, ne morete zgrešiti nekropol. Najprej vas bodo na njih opozorili preluknjani hribi ...

... ki so bili nekoč menda domovi (tudi posmrtni) tamkajšnjih prebivalcev.

Tla v vseh sobah rimske vile iz drugega stoletja pr. n. š. v Piazza Armerino so okrašena z mozaiki. Poleg tega je imela hiša talno gretje, vroče kopeli, velik vrt z bazenom ...

Kdo je izumil bikinij?

Lokalni mafijec? Taormina je svetovno znano letovišče, ki se vzpenja visoko nad morjem med okoliške hribe.

Plaže so povsod peščene, voda topla, gneča pa ni prevelika. Obvezna oprema je senčnik, hladilna torba pa se pod vročim Sicilijskim soncem še sama segreje.

Smrt je pač del življenja – v večini sicilijskih mestih najdete nekropole. Vhod v nekropolo v Siracusi.

Noto je baročno mesto v bližini Siracuse, ki je bilo v potresu pred nekaj stoletji popolnoma porušeno. Pri obnovitvi so mesto razdelili na dva dela, stanovanjski in upravni, oba pa okitili z bogatimi baročnimi fasadami.

Etna je največji še delujoči vulkan v Evropi. Zadnji večji izbruh je bil leta 1992, ko je lava zalila neka hiš v bližnjem mestu, Zafferana Etnea. Najdlje, celih 122 dni, pa se ni umirila daljnega 1669.

Kadarkoli slišali o Siciliji, je res

Tam, kjer je živel Arhimed ...

Naš prvi cilj na Siciliji je bila Siracusa. Tam nas je pričakoval stari prijatelj Luca, s katerim sva se spoznala na nekem finskem otoku, kjer sva družno nabirala žulje kot udeležence mladinskega delovnega tabora. A to je že druga zgodba. No, Siracusa je mesto z bogato zgodovino. Bila je dom antičnih Grkov, nato Rimljanov, Bizantincev, Arabcev, Normanov, skratka vse zgodovinske srenje. Mesto je zaradi teh nekdanjih prebivalcev, ki so si poskušali vsak po svoje urediti na novo osvojeno ozemlje, razdeljeno na več delov. Na grški in rimski, na srednjeveški ter na sodobno Siracuso, ki je resnici na ljubo (kakor marsikje drugod) še najmanj privlačna. Za ogled najstarejšega dela plačate vstopnino, ki sicer ni zgolj simbolična, je pa zanimivo, da je za vse zgodovinske znamenitosti na otoku enaka. Če vam uspe, da ostane kakšna vstopnica nepretrgana, jo kar shranite. Brez dvoma jo boste še lahko uporabili, saj so tudi vstopnice povsod enake, na pečat z datumom pa v tisti vročini nihče niti pomisli ne. Na otoku Ortygia je srednjeveški del mesta. Čeprav arhitekturno zelo bogat, pa je tako zanemarjen in zapuščen, da podnevi deluje prav odbijajoče. Zasiye šele ponoči, ko se vanj natrpajo vsi turisti. Pa tudi domačinov ne manjka. Na splošno je življenjski tempo na Siciliji popolnoma drugačen, kot smo ga vajeni (tako zelo delovni) Slovenci. Podnevi je za delo in zabavo tam pač prevroče. Zato dan enostavno premaknejo. Vstajajo dve, tri ure pozneje, delajo pozneje (in počasneje), zato tudi jedo in se zabavajo, ko je večina Slovencev že davno v postelji. Če se okrog osmih zvečer še čudite, da je mesto popolnoma prazno, pa boste ob desetih le s težavo našli kakšno prosto mizo v množici *restaurantov* in *pizzerij*. Na to, da bi se z avtom odpeljali čim bliže centru, pa takrat kar pozabite. Mimogrede se boste znašli v najhujši prometni konici, kar ste jih doživeli.

Ko zadiši dobra hrana ...

»Evribadi lavs pica,« je ob pogledu na naša polna usta pripomnil simpatični starejši možakar. Mmm, kako prav je imel! A tudi najboljše hrane se prej ali slej nasitiš. Po začetnem navdušenju nad pristnimi in zares odličnimi picami smo jih imeli čez nekaj dni že vrh glave. Tako se za Italijo tudi spodobi. Sicer pa spada med glavne značilnosti sicilske kulinarike morska hrana. Med množico morskih rib je najznačilnejša mečarica. Prodajajo jih tudi v improviziranih ribarnicah kar na ulici. Zrezek s kakega večjega primerka (po obsegu) zadostuje kar za vso družino. Olivno olje uporabljajo praktično povsod. Za poobede pa sadje, sladoleđ ali suho mandljevo pecivo. Slastno! Pravo doživetje pa je vsa to hrano imeti na svojem krožniku. Kot gostje prijaznih domačinov smo bili povabljeni na tradicionalno večerjo, ki jo pripravijo ob posebnih priložnostih.

Že ko sta me radovednost in nos privedla v kuhinjo, sem vedela, da bo nekaj posebnega. Lucova mama je pravkar čistila svežo hobotnico, iz ponve pa je že dišala omaka iz raznovrstnih školjk in drugih morskih sadežev. Za naše razmere se je večerja začela pozno – gospodinja se je v kuhinjo umaknila šele ob pol desetih. Medtem nas je oče učil, kako se je kaktus, tako imenovani sadež Sredozemlja. Okus – nekje med banano in kivijem. Čez kakšno uro se je začelo. Najprej z vrhanimi krožniki špagetov z morskimi sadeži. Pridno smo si polnili trebuške in ob izpraznjenih krožnikih spoznali, da se večerja šele začinja. Miza se je upognila pod tezo prilog, solat in zrezkov pečene mečarice, katere belo meso se je kar topilo v ustih. Vse skupaj smo pridno zalivali z odličnim vinom, medtem ko nam je mama postregla s škampi. Saj ne da bi bili še lačni, vendar smo si po njih krožnike napolnili še s praženimi lignji. Vonj je omamljal. Kar zaletelo se mi je ob

Nad velikimi, industrijsko močno razvitimi mesti na vzhodni obali, kot sta na primer Catania in Siracusa, se dviga gorata in redko naseljena pokrajina.

pogledu na petnajstlitrski lonc, poln dagenj v česnovi omaki. Zelo okusno, dovolj česna. Vzeli smo si čas. Je ostalo še kaj dagenj? Ob tej pripombi pri že praznem loncu je postal Branko kuharičin ljubljenec. A večerja se še ni končala! Sledila je skleda praženih, sardelam podobnih rib. Nismo več zmogli. Ura se je nagibala k pol tretji. Zbudili smo se lačni.

Le kdo se dandanes še prha gol?

Plaže. Pesek, kamor ti seže oko. A večina, vsaj tistih, ki so v večjih turističnih centrih, jih je ograjenih, za vstop pa zahtevajo plačilo. So pa res smešni! Nikjer namreč ne ogradijo celotne plaže, pač pa le osrednji del. Obrobja plaž so tako polna domačinov in takih, kot smo bili mi, ki se nam je zdelo za malo, da bi plačevali za košček peska.

So pa Sicilijani izredno konzervativni. Tako je na primer nenapisano pravilo, da je sončenje zgoraj brez na javnih plažah nemogoče. O kakšni nudistični plaži pa lahko samo sanjate. Vsaj mi je nismo našli. Glede golote so sploh občutljivi, kar nam je dal jasno vedeti tudi Luca, sicer svetovljan, a na Siciliji pač Sicilijan. Taka je zgodba.

Hiša, v kateri smo stanovali, ima tudi zunanjo prho. Celotna parcela je seveda ograjena z živo mejo, ki preprečuje tako vlome kot nezaželene poglede mimoidočih. Po celodnevem namakanju v slanem morju je bilo zato čisto vseeno, pod katero prho si se spravil. Le čimprej je moralo biti. Kar tekmovali smo, kdo bo prvi. Vendar je nekega dne med Brankovim prhanjem slučajno prišel na vrt Luca, in ko ga je zagledal, je bil joj in joj. Z obema rokama se je prijel za glavo in tarnal: »Maaaaa mia! You are naked!«. Seveda! Le kdo se prha oblečen? Čemu potem sploh rabi prha na vrtu? Luca je pozneje opravičeval svojo reakcijo, češ da na Siciliji pač niso vajeni golote. Ali ni morda ravno tam živel Arhimed?

Bo potres?

Etna je prav gotovo eden najbolj znanih vulkanov na svetu in zato tudi priljubljena turistična postojanka. S svojimi nekaj več kot 3000 metri višine se mogočno dviga nad okoliške hribe. Še vedno je to delujoči vulkan. Vsake toliko časa pobesni in zalije bližnje vasi. Ljudje pa kar mirno spet postavljajo nove hiše, sadijo sadovnjake in trto na (prav zaradi lave) izredno rodovitni zemlji ter vedno znova in znova upajo, da se bo naslednjic nesreča njih izognila. In seveda se grede turizem. Za tiste prišleke, ki bi se radi povzpeli prav do vrha vulkana, imajo organiziran prevoz z džipi do 300 metrov pod vrhom. Mi smo se zadovoljili s prvo postojanko, pa že ta je bila na več kot 2000 metrov višine. Tako visoko ni bil še nobeden, čeprav smo doma s sončne strani Alp.

Že po krajšem sprehodu smo našli prvi, menda najmlajši krater. Etna je namreč znana po

tem, da bruha lavo ne le iz glavnega kraterja, temveč so pogostejši izbruhi iz nižjih, manjših kraterjev, ki nastanejo nenapovedano, vendar so lahko prav tako uničujoči. Koščki najmlajše lave iz Etna so odromali z nami.

Kot da nam ne bi bilo dovolj že prvega vulkana, smo si za naslednji cilj izbrali Stromboli, enega od Eolskih otokov. To je pravzaprav naseljen delujoč vulkan. Vsakih nekaj minut počni in se pokadi iz kraterja, tako da je vrh otoka neprestano zavil v meglo. Ker lava odteka le na eno stran otoka, je življenje na drugi strani kar varno. In kako črno je vse! Še plaža. Prava umetnost je uiti v morje žgočim sončnim žarkom. Kot da bi hodil po razbeljeni žerjavici. Kaj več kot enega samega dne na Stromboliju si nismo mogli privoščiti, saj so cene vsaj enkrat višje kot drugje na Siciliji. Zato pa je to idealni kraj za tiste, ki imajo dovolj pod palcem in bi radi pobegnili pred množicami turistov (ter morda paparacov). Nekoč je tu stanovala tudi Ingrid Bergman, na kar vas opozori majhna tablica na še manjši hiški sredi edinega mesta na otoku, če mu sploh lahko tako pravimo.

Kaj tako smrdi?

Osrednja Sicilija je zgodba zase. Gorata in skorajda neposeljena. A le na prvi pogled. Vedno znova smo bili presenečeni, ko se je na koncu ozke in strme ceste pred nami pojavilo mesto. Da, mesto. Ne kaka vasica, ki bi jo morda še pričakovali, pravo pravcato mesto. In vsa so bila taka, kot bi jih vzel iz kakega filma o mafiji. Ozke uličice, ob njih na gosto posejane kamnite hiše, ob večerih pa pred vrati sedijo starčki in razglablajo o ... Le kdo bi vedel? Kot da bi se čas tu že davno ustavljal. Vožnja po teh hribih zna biti zelo nevarna (beri smešna). Nepričakovano se pred vami pojavi čreda krav ali ovac in hočeš ali nočeš moraš gospe počakati, da se počasi umaknejo s ceste. To je pač njihovo ozemlje. Nasmejali smo se tudi, ko smo ugotovili, kakšni so dandanes pastirji. Zgodbo o Kekcu lahko mirne duše pozabite. Sodoben Sicilijski pastir se na svoje delo pripelje z avtom, nekajkrat zatrobi in že mu njegove delavke sledijo proti domu. A kdor se zadnji smeji, se najslajše smeji, pravijo – seveda smo ob nujnem postanku vsi po vrsti stopili v isti kravjek.

Še po smrti nimajo miru

Palerma verjetno nobeden od nas ne bo nikoli pozabil. Pa ne zaradi barak, ki kazijo obrobje mesta, ter umazanije, ki je kar povsod. Tudi ne zaradi gora perila, ki visi z vseh oken, pa tudi ne zaradi tega, ker je prestolnica Sicilije. Pač pa zaradi kapucinskega samostana. To je verjetno najbolj srhljiv kraj na Siciliji. Obisk samostana pomeni sprehod po hodnikih kletnih prostorov, ki so polni mumij. Okrog tisoč naj bi jih bilo. Visijo z obeh strani sten, kar tako, nezavarovano. Če bi hotel (ali si upal), bi se jih lahko dotaknil. Pa se jih nihče ne. Tudi če ne bi bilo opozorila na steni, da tega pač ne smeš, se jih nihče ne bi. Ko zrejo vate s svojimi praznimi očmi, ene z nasmehom, druge z grozo, se samo umikaš, a kaj, ko nimaš kam. Prostor je – o groza – razdeljen na več sektorjev. V enem so nekdanji duhovniki, v drugem vojščaki,

Na najjužnejšem rtu Sicilije (menda tudi Evrope) je nacionalni park, ki je tudi ptičji rezervat. Kakor nas je poučil Luca, je to zimski dom prekmurskih štorkelej.

pa device, otroci ... Vse mumije so tudi oblečene, recimo temu po modi svojega časa. Uf, še vedno me zmrazi ob misli na ta kraj in še vedno jih vidim. In sanjam o njih.

Dolina templjev ali kako se zgodovina spreminja

Zgodovina vas na poti po Siciliji spremlja pravzaprav povsod. Sploh južna obala je pravi raj za tiste, ki jih kličekaj zanimajo ostanki iz časov, ko so na otoku še vladali antični Grki. S svojimi petimi templji je najbolj znana in obiskana Dolina templjev pri Agrigentu. Za sodoben Agrigento smo v priročniku prebrali, da »ni najbolj prijetno mesto«. Kakšna olupšava! Tako čudnega kraja zlepa ne najdete nikjer na svetu. Na strmih hribu se okrog ozkih temačnih ulic stiska na desetine stolpnic, mestnega jedra pravzaprav sploh ni. Prav tako je težje najti kakšno restavracijo kot iglo v senu. Le nočni razgled je krasen – v dolini se bohotijo osvetljeni templji.

Tako, pa smo prepotovali Sicilijo. Le nekaj manjka, se vam ne zdi? Le kam za vraga pa so se skrili vsi mafijci?

Pogled, ki ga zlepa ne moreš pozabiti – mumije v kapucinskem samostanu. Ker je v samostanu prepovedano fotografiranje, vam ponujam v pomoč pri nočnih morah tole razglednico.

Pasje pravice so pasje

Irena Knuplež je mladostna upokojenka, ki živi že vrsto let s soprogom Frenkom in Aneto v Beltincih. Mirno in prijazno družinsko življenje zmotijo le težave z Aneto, dalmatinko, ki z njima živi že peto leto. Pa ne zaradi razmer doma, temveč ovir v širši okolici, ki grenijo življenje Aneti in s tem tudi njima.

Sem Aneta, dalmatinka v najboljših letih, iz Beltinec doma. Srečno sem preživela otroštvo in najstniška leta, sedaj, v najlepših, pa opažam, da pravic na tem svetu zame ni.

V gozdu

V beltinskem parku

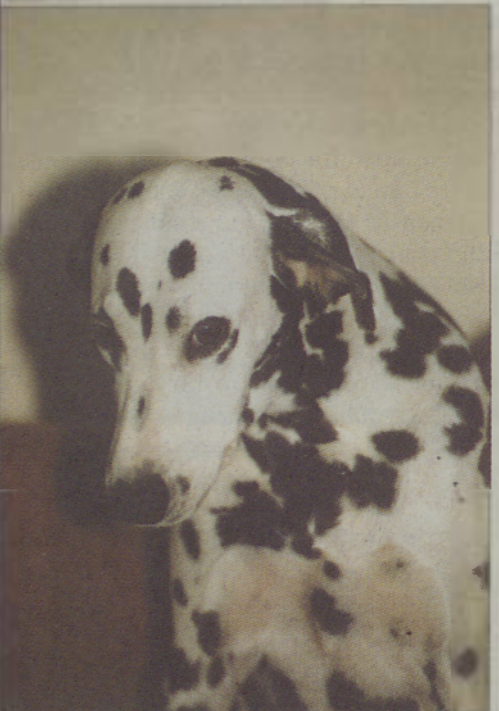

Le malo je manjkalo, pa bi me ustrelil lovec, čeprav sem hodila ob gospodarici in imela pri sebi vse dokumente o svojem zdravstvenem stanju ...

Tukaj nisem zaželen, čeprav sem na povodcu in ima moja gospodarica s seboj vse čistilne pripomočke. Preostali moji vrstniki pa lahko prosto uživajo ...

Na tem svetu

Opazam, da pravic zame ni. Zato sem ...

Najbolj srečna sem doma, pri svoji Ireni.

»Živali imam zelo rada. Že od nekdaj sem si želela psa, vendar se mi je ta želja izpolnila šele pred petimi leti, ko sem se preselila iz bloka v svojo hišo. Pes v bloku? Nikakor! Stanovanja v bloku pomenijo zapor – tam bi psi morali znati čitati in jesti kredite. Zamislite si, da bi bili vi zaprti v majhno stanovanje osem ur na dan. Pes potrebuje družbo prijatelja, tako kot človek. Pravico ima uživati življenje,« pravi Irena. In nadaljuje: »Živali imam zelo rada, dostikrat rajši kot ljudi. Zakaj? Ker niso sovražne, ne zahrbtni, se ne maščujejo in zato veliko pripomorejo k dobremu počutju. Meni osebno je Aneta, moja dalmatinka, v kriznih dneh, ko sem ostala brez mame in soproga, ki je bil v bolnišnici, veliko pomagala. Bila je tista, s katero sem osebno izgubo in osamljenost lažje prebolela. Pripomogla je k mojemu dobremu počutju in to počne še zdaj. In kaj naju moti? Predvsem to, da pri nas veliko govorimo o ljubezni do živali, njihovem pomenu, premalo pa storimo, da bi to tudi nekako uzakonili. Zgodilo se je, da bi mi Aneto v gozdu skoraj ustrelili, v parku sva nezaželeni ... Menim, da potrebujemo Slovenci zakon o pasjih pravicah, ki bi moral vsebovati predvsem naslednje: vsi, ki si priskrbijo psa, se morajo zavezati, da bodo zanj tudi skrbeli, kaznivo bi moralo biti izkoriščanje psov, za zapuščene živali je potrebno organizirati azile in se pri tem zgledovati po tujini ... Sama skrbim za svojega psa kot člana družine in on mi to ljubezen ter veselje vrača. Kdor ne misli tako, naj psa nima.«

Spoštovani bralci Pena, se strinjate z Ireno in Aneto?

IVAN HORVAT KOT ABEBE BIKILA

PODVIGI

Prijazna družba še bolj prijaznih mož je moževala ob točilni mizi gostilne MIKOLA na VANEČI. In so se vrlji možje vprašali, le koliko časa bi pešali od prizorišča razprave do mafice soboške. »Uro, uro in pol, morda celo dve!« so menili. Pa se je HORVATOV IVAN, piščančji farmar iz DOLINE, le nasmehnil, češ: »Ne pretiravajte, fantje, od Vaneče do Sobote si upam brez dodatnega treninga v 45 minutah!« Ostanek družbe se je nejeverno spogledal, nekateri so se Ivanovemu pogumu celo smejali. Beseda je dala besedo, razpravljalci so bili prepričani, da je tri četrt ure za to razdaljo premalo, Ivan pa ni in ni popustil. Hočeš nočeš se je moralo zgoditi: naslednjega dne je smuknil v trenirko in športne copate, gospoda iz gostilne na Vaneči ga je kontrolirala, šlo pa je za naslednje:

10 pečenk, 10 litrov vina, denarna nagrada 10 tisoč SIT.

Ivan sam s cesto in svojimi mislimi: »Bom dovolj hiter, da zaslužim 10 jurjev?« Kot nekdanji maratonski šampion iz Etiopije, bosonogi Abebe Bikila. Kdo ve, ali je tudi njemu kdaj kdo obljubil meso, vino pa še denar povrhu?

Cilj pri soboškem BTC-ju. Kot je pokazala uradna ura uradnega časomerilca MILANA ŠKERLAKA, je Ivan 7,7 km zmagel v natanko 44 minutah, 1 sekundi in 67 stotinkah. Stava je dobljena (za Ivana), vsi drugi s časomerilcem vred pa so ostali z dolgimi nosovi ...

P. S.: Dogajanje opazuje tudi bližnja natararica NATAŠA, levo od nje eden od poražencev BELA BOLDIZAR.

VIDITE KAK BEŽIM
KA DEŠET LITROV VINA DOBIM
DEŽLA MES KORINAMI ČARA
KA DEVIDLA MOJGA VADASA

Zakaj se smeje samo srednji? Ker so vsi drugi morali dati denarno nagrado in še za meso ter vino: že omenjeni ŠKERLAK pa še DUŠAN LAZAR, KAREL FUJS in EMIL BERKE. Nekateri si od sramu niso upali pred fotoaparatom, gostilničar ANDREJ MIKOLA pa je opravičeno odsoten, saj je šel iskat meso za 10 pečenk ...

Po vsej verjetnosti smo v vesolju sami!

Bitja iz vesolja, njihova močna orožja in nadnaravne sposobnosti so že od nekdaj v človekovi zavesti in razmišljanju. Pravijo celo, da če bi se ta bitja enkrat pojavila na zemlji, človeka sploh ne bi presenetila. V filmskih zgodbah jih prikazujejo, kako prihajajo v svojih plovilih kot prijatelji ali pa nas hočejo osvojiti in zaslužniti, na koncu pa smo potem Zemljani zmagovalci. Verjetno pa je resnica ta, da jih nikoli ne bomo srečali, ker jih enostavno ni. Pa če bi to želeli ali ne. Po vsej verjetnosti je zemlja edina modra in sončna oaza v mračnem in hladnem vesolju. Življenje, takšno, kakršno je na zemlji, bujno in raznovrstno, obstaja samo tukaj in je dano samo nam. Velika verjetnost je, da je bilo nekoč življenje preneseno na naš planet z nekega drugega planeta, z neke oddaljene galaksije. Tega planeta ni več. Morda celo zato, ker je propadel po krivdi ali napaki naših vesoljskih prednikov. Vsekakor je ta varianta veliko bolj mogoča in verjetna, kot pa da obstaja danes v neki drugi galaksiji planet, podoben naši zemlji. Tako to pomeni, da se življenje, takšno, kakršno je, izmenično pojavlja in izginja in da je Zemlja pred dvema milijardama let prevzela štafeto življenja.

Od takrat, ko se je na Zemlji začelo življenje v vseh svojih oblikah, in se je na njej pojavilo razmišljajoče bitje – človek, obstaja tudi dvom in razmišljanje o tem, ali obstaja še kje skriven oddaljen kotiček, planet, na katerem bi bilo življenje. Nenavadni pojavi na Zemlji, popolnost narave, presenetljiva soodvisnost dneva in noči, skladnost ter sožitje rastlin in živali nenehno

napeljujejo človeka, da razmisli o tistem, ki je vse to ustvaril. Religija, filozofija in znanost poskušajo vsak po svoje najti pravi odgovor na to zapleteno vprašanje. Toda univerzalnega odgovora, katerega nihče ne bi mogel izpodbiti, do danes ni. Zato se vsak drži svoje dogme in je prepričan, da ima prav.

Znanost je v bistvu še vedno na začetku tega problema. Veliko naporov in še več sredstev je bilo vloženo za razrešitev tega vprašanja. Toda ves trud in še večji stroški pa tudi žrtve so namesto odgovora vedno prinesli samo nova vprašanja. Odkrili so nove planete, nove zvezde, črne luknje, nove galaksije, meglice, nove ... Vsa hip bomo na Marsu. Spremljamo lahko rojstvo zvezd, gibanje kometov, ugotavljamo naravo meteorjev in asteroidov. Vse vemo. Tudi to, da se vesolje od prapoka ves čas širi v vse smeri. Vse vemo in vendar v bistvu ničesar. »Ušesa zemlje« – velike teleskopske antene, ki so jih ameriški znanstveniki postavili v Nevadi, na Havajih in Južni Ameriki, zama prisluskujejo vesolju. Te antene namreč dan in noč lovijo vsakovrstne signale iz vesolja, ki bi jih morda poslala inteligentna bitja s kakšnega oddaljenega planeta. Doslej brez uspeha. Vsi zvoki, ki so jih antene registrirale, nimajo neke zakonitosti ali značilnosti, ki bi govorile o tem, da zvok ni naključen. Znanstveniki kljub vsemu ne odnehajo. Izziv je prevelik. Tudi religija ne in ne filozofija. Menjajo se stare predpostavke in se delajo nove ugotovitve, teorije in zakoni. V bistvu še vedno neznan vesolje pa ljubosumno hrani svojo skrivnost.

Nekaj rekordov iz konca tisočletja

- Les Sarkisor iz Armenije se je 12. septembra 1999, star 60 let, povzpel na vrh Everesta in tako postal najstarejši človek, ki je osvojil najvišji vrh sveta.
- Britanec Brian Jones in Bertrand Piccard iz Švice sta v balonu Braiting Orbiter III preletela 42.800 kilometrov. Potovanje je trajalo 19 dni, eno uro in 49 minut. To je bil najdaljši polet z balonom v zgodovini človeštva.
- 28. aprila 1999 je držal 47-letni Frank Simon iz Key Westa na Floridi v zobeh motorno kolo, težko 61 kg. Da je dosegel rekord, je bilo potrebnih 14,5 sekunde.
- Brazilski nogometni zvezdnik Rinaldo je najbolje plačani žogobrcar na svetu. Kot napadalec Interja iz Milana je zaslužil 5,5 milijona funtov (okrog 16 milijonov DEM, plača, dividende, sponzorski posli). Najboljši (vsekakor najdražji) britanski nogometaš David Beckham iz Manchester Uniteda je zaslužil približno polovico manj.
- Nemška igralka tenisa Stefi Graff je najbolje plačana športnica. Lani (do novembra) je spravila v žep 12,43 milijona funtov.
- Američan Maurice Green je postal najhitrejši človek na zemlji. 21. julija lani je v Atenah postavil svetovni rekord v teku na 100 metrov. Razdaljo je pretekel v 9,79 sekunde.
- Švicarska lepotica Martina Hingis je postala najmlajša teniška milijonarka. Do leta 1998, ko je napolnila 17 let, je prejela za 3,74 milijona denarnih nagrad.

Od 24. februarja do 30. marca

HOROSKOPEN

Pripravlja: Agencija Hogod

za mlade od 6. do 96 leta, ki priznavajo ljubezen

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Dokaj dobro se boste počutili in energije vam ne bo manjkalo, če boste poskrbeli za mir in počitek. Manj se posvečajte sebi. Malo več prijateljskih stikov z okoljem ne bi škodilo. Nekje sta zavlada mola in tišina. Vi ste tisti, ki ju mora prekiniti. Kar se ljubezni tiče, bi lahko bili nekoliko bolj sentimentalni. Tisti, kateremu ste všeč, to pričakuje od vas, zato kar odprite srce.

BIK

(21. IV. – 21. V.)

Vas se bo kmalu prebudil avanturistični duh, kar bo prineslo obdobje povečane napetosti in nemira, po drugi strani pa pričakovanj. To je tudi čas, ko ne boste šli v kompromise. Bodite čimveč sami (ker pridete drugače v nepotrebne konflikte) in veliko razmišljajte o svojem početju in načrtih. Vaša ljubezen bo to čutila, saj boste na njo nekoliko pozabili. Izkažite ji drobno pozornost.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

Treba bo stopiti na realna tla, drugače pa se boste kar dobro počutili in tudi probleme boste z lahkoto reševali. Pri ljubezni kakšnih velikih sprememb ne pričakujte. Partner si zasluži nekoliko več besed in pozornosti, zato se ga ne izogibajte. Če v tem času pridete v spor s svojim okoljem, ga poskusite čimprej zgladiti. Kar nekaj neprijetnih stvari imate, ki jih morate čimprej razrešiti.

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

Nekaj morate ukreniti, da najdete duševno ravnovesje. Pri tem ne čakajte na pomoč okolja. O kakšnih pomembnejših življenjskih rešitvah ne razmišljajte. Je pa primeren trenutek za preureditev stanovanja, za spremembo modnega stila, za obisk ali srečanje s starimi prijatelji in znanci. Svojih sposobnosti ne skrivajte, ampak jih pokažite. Tako boste nekoga pridobili na svojo stran.

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Kakor hitro se boste sprostili, se bo tudi vaše splošno počutje izboljšalo, kar bo pripomoglo k temu, da boste veliko osebnih problemov razrešili hitro in enostavno. V ljubezni boste dokaj rahločutni in občutljivi, zato boste v vsaki izjavi iskali neki globlji pomen, čeprav ga tam ne bo. Ne pozabite, da pri ljudeh naredite boljši vtis, če jih hvalite, kot pa da pri njih vedno znova iščete napake.

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

Tudi v prihodnje boste spremenljivega razpoloženja. Marsikatero zadevo boste naredili v naglici in brez razmišljanja, kar ni ravno najbolje. Partnerju boste posvetili premalo časa, zato lahko pričakujete reakcijo. Kakšnih večjih sprememb v tem obdobju ne pričakujte. Z denarjem bodite previdni (čeprav niste razsipnež), ker tako na hitro, kot kaže, ne bo finančne injekcije. Pazite na grlo.

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

Pred vami je mirnejše obdobje, zato ta čas izkoristite za stvari trajnejšega pomena. Oseba, ki je preveč sladka, nima dobrih namenov. V nekem trenutku morate biti srmežljivi in učinek bo presenetljiv – za vas dober. Tisto, kar ste nameravali narediti, izpeljite! Ob velikem naporu se znajo prikazati stare zdravstvene težave.

ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

Že nekaj časa ste v precejšnjem stresu, ki vam po drugi strani da energijo, da izpeljete nekatere stvari, ki bi jih morali že zdavnaj. To obdobje se bo še nadaljevalo, hkrati pa se bodo pokazale nove različne možnosti. Na čustvenem področju nekaj zmede in potem navdušenje. Ob tem najdete čas, da s partnerjem razčistite mučne zadeve. Srečali boste več zanimivih ljudi. Proti koncu meseca vam nekaj ne bo dalo miru.

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

Prijetno obdobje je pred vami, a bo sredi meseca nekoliko skaljeno, tudi po vaši krivdi. Ne dramtizirajte preveč, ker lahko sami sebe, po svoji krivdi, spravite v težave. Tudi zato, ker ste večkrat agresivni takrat, ko bi bilo to najmanj potrebno. S športom ne pretiravajte, ker so možne večje poškodbe. Ste v nevarnosti, da se na moč zaljubite.

KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

Prevzeli boste obveznost, ki vas bo za marsikaj prikrajšala, po drugi strani pa naredila zadovoljnega. Izogibajte se nepotrebnim prepričevanjem, ki spada v vaš ožji krog. Sredi meseca ne sklepajte pomembnejših poslov ali se ne pogovarjajte o zadevah, ki so povezane z denarjem. Je pa pomembno, da o sebi nimate slabega mnenja, ker za to nimate pravega razloga. 7, 8, 14.

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Sprostili ste se, zato je čas, da začnete z akcijo. Tudi čas za pogovore s tistimi, ki so vam blizu, je ustrezen. Marsikaj je potrebno razčistiti. Vztrajajte pri svoji zamisli in se ne pustite zmesti. Možno srečno naključje, vendar na to ne računajte pri načrtih. V določenih trenutkih je pomembna potrpežljivost. Na več straneh ste pustili vabo. Pazite, da na koncu ne ostanete sami s praznimi vabami.

RIBI

(20. II. – 20. III.)

Če opazite, da je nekdo preveč slahek do vas, odkrijte tudi, zakaj. Že dolgo želite, da nekaj spremenite v odnosu z ljubljeno osebo. Zdaj je primeren čas za to. Če mislite, da ste bili na poslovnem področju uspešni in zdaj lahko počivate, se motite. Pazite na zahrbtnost. Na splošno ste se znašli v obdobju, ko sta potrebna zdrav razum in objektivne ocene.

Princesa se je zresnila

V zadnjih petih letih se je monaška princesa Stephanie izredno postarala, kar se lepo vidi na vseh fotografijah. Nekoč seks simbol nosi zdaj pri 35 letih temna očala, kot da bi se hotela skriti pred svetom. Tudi oblači se ne več izzivalno. Pomirila se je z očetom, princem Rainerjem, kateremu je z divjimi zakoni in s kar tremi nezakonskimi otroki grenila prinčevsko življenje. Za njo je tudi neuspešna kariera pevke in manekenke. Kaže, da je vse to vplivalo na princeso in da je začela na svet gledati z drugimi očmi. Morda jo je prizadela tudi očetova bolezen, zaradi katere bi moral na operacijo, pa so jo zdravniki odsvetovali, ker je morda zaradi slabega srca ne bi prenesel. Zato se je letos prvič zgodilo, da princ ni prisostvoval cirkuškemu festivalu v Monacu, kar je bilo eno njegovih najprijetnejših opravil. Toliko se je pa le potrudil, da se je skupaj s hčerko pojavil na otvoritvi.

Prihod v cirkuški šotor. Princ se sicer smeje, hčerka pa ga ljubeče drži pod roko. »Prava« slika je precej drugačna.

Vrnila se je

Najstarejša hčerka Mica Jagerja se je odločila, da se bo razšla z Danom Macmillanom, s katerim je v zakonu preživela komaj dobrih 18 mesecev. Tako se je Jade vrnila domov k očetu s svojima hčerkama Assisi (7) in Amber (4). Do zdaj je družina razkošno živela v bogati londonski četrti Notting Hill. V zakonu Jade res nima sreče. To je bil že drugi ponesre-

čeni zakon. Za Jade sicer pravijo, da je prijetna ženska in da ne morejo razumeti, zakaj je spet prišlo do razdora. Kljub vsemu mlada mamica ne bo lačna, saj je na poklicnem področju izredno uspešna. Jade je samostojna ženska in zelo uspešna kreatorka dragocenega nakita.

Punca meseca

je tokrat Gwyneth Spears. Odraščala je v širši okolici Las Vegasa, na vasi bi lahko rekli. Sicer je bila punca že od nekdanj prijetnega videza, toda vse je kazalo, da bo nekoč postala v učiteljica v rodnem kraju. Za službo je bilo dogovorjeno, prejela je že štipendijo. Nekega dne pa, ko je v univerzitetni knjižnici pila svoj običajni jutranji cappuccino, je prišel mimo fotoreporter tamkajšnje revije LA Gazette. Poslikal jo je, kako si sklonjena toči kavo. Fotografijo so opazili pri Playboyu, jo poiskali in ... danes je priznani in iskani fotomodel s slavo in denarjem, ki takemu poklicu pritiče.

Vici o njem in njej

Niti leto ni minilo od smrti 62-letne Olge Havel, prve soproge češkega predsednika, ko se je Vaclav Havel ponovno poročil. To je bilo leta 1996, ko je v isti cerkvi kot ob prvi poroki dahnil »da« nekdanji igralki Dagmar Veskmovi.

Tako hitra poroka je Čehe nekoliko presenetila. Prva soproga Olga je bila namreč skromna in se je nerada pojavljala v javnosti, Dagmar pa je njeno pravo nasprotje. Neposredno pred poroko so Havlu odstranili tumor in polovico desnega pljučnega krila. Še zdaj rad pove, da je vse vzdržal samo zato, ker ga je z ljubeznijo negovala njegova 17 let mlajša Dagmar. V neki anketi so jo uvrstili med deset politikov, ki državi povzročajo več škode kot koristi. Češki rumeni tisk je poln fotografij njenih oblačil, klobukov in očal. Veliko pa je tudi šal, ki se začenjajo nekako takole: Šla sta Dašenka in Vašek ...

Novi lepotec

V tem letu bomo zanesljivo spoznali celo serijo novih hollywoodskih lepotcev, kajti filmska industrija ne spi, gledalci pa so se starih imen in obrazov naveličali. Med novimi imeni (med njimi je tudi 27-letni Hrvat Goran Višnjič) si velja zapomniti Inga Rademacherja. Ta Avstrelac je zaslovel kot maneken in igralec v avstralski limonadi Paradise Beach. Preselil se je v Los Angeles, kjer že dobiva vidne vloge. Star je 28 let in še vedno samski.

Britt Ekland: Sem brez moškega!

Ta švedska lepotica je bila nekoč Bondova spremljevalka. S svojim popolnim telesom in modrimi očmi je zapeljala Petra Selersa, Warrena Beatyja, Roda Stewarda in še nekaj znanih imen. Danes, ko ima Britt že 56 let, bi nekdo pričakoval, da uživa v bogato opremljeni vili kakšnega milijonarja, pije viski in razmišlja o svoji karieri. Pa ni tako. »Odkrila sem, da želim živeti sama in sama skrbeti zase. Moškega ne pogrešam. Odgovorna hočem biti samo svojim otrokom, čeprav je življenje težko in se posel v Kaliforniji težko dobi,« pravi.

Da je lahko obdržala stanovanje v Los Angelesu, je morala prodati stanovanji v Londonu in na Švedskem. To je naredila zaradi svojega 11-letnega sina Tomasa Jeffersona, ki je odličen učenec. Najstarejšo hčerko Victorijo je rodila pri 45 letih. Pije redkokdaj, in če kaj popije, je to malo šampanjca.

Kapela la Chateliere

je bila ustanovljena leta 1985. Ves čas je imela skupina glasbenikov glavno gonilno idejo, in sicer igrati nekaj, v kar verjamejo, čeprav je bodisi »out-ali« »in«. S konstruktivnim delom je skupini čez leto uspelo ustvariti svojo glasbeno podobo. Ves čas se je glasbeno razpoznaven zvok vlekel kot rdeča nit, čeprav se je zasedba menjala. Najbolj atraktivna zasedba iz začetnega obdobja je bila: dva saksofona, tuba in bobni. Čeprav bi se od take zasedbe pričakovalo tiho muziciranje, je bila zasedba zvokovno zelo ostra in jakost na nivoju rocka. Po vseh eksperimentih se je skupina ustalila kot trio v zasedbi: Andrej Žibert – bobni, bas, kitara, Evgen Malis – harmonika, klaviature, Andrej Čopar – pihala in leta '91 izdala kaseto z naslovom Kapela la Chateliere 1. Leta 1995 je posnela skupina z novimi izkušnjami v aranžerskem in izvajalskem smislu glasbo po svoji meri. Gost na snemanjih je bil violinist Marko Kodolja. Leto kasneje so izdali De Profundis.

Takoj za tem se je pridružil še basist Matevž Gregorič, tako da zdaj nastopajo kot kvartet z občasnim sodelovanjem gostujočega violinista. Konec leta '99 je luč zagledala nova plošča z naslovom Incognito. Plošča, na kateri je devet polnovrednih art rock skladb. Skratka, posladek za vse, ki si želijo nekonvencionalno instrumentalno glasbo. Tudi na tem zadnjem izdelku je bil kot posebni gost violinist Marko Kodolja, pri vokalni izvedbi pa jim je pomagal Andro Čopovič.

Kot zanimivost pa naj vam omenimo še to, da so bile vse skladbe, razen ene, posnete v gradu Ponoviče blizu Litije. Podatek več za tiste, ki ljubite drugačnost zvoka.

Predstavljamo vam naj-novejše doživetje skupine Agropop – kaseto in ploščo z naslovom Ko prašiči umolknejo. Nosilna skladba s tega izdelka je skladba Milenium, ki je namenjena junaškemu slovenskemu narodu, ki si je konec tega tisočletja izbojeval svobodo in kot pokončen narod nadaljuje svojo pot v novo tisočletje. Na albumu je nekaj starih Agropopovih uspešnic, remiksov in novih skladb.

Poleg tega pa skupina odkriva tudi tole:

– Osnovne naloge in ideje skupine po manifestu iz leta '85:

1. Bori se za pravice kmetov. 2. Spoštujejo mater zemljo in častijo njene pridelke. 3. Prašič kot najbolj simpatično in inteligentno živalsko bitje postane njihova ikona. 4. Povezujejo se s somišljeniki po vsem svetu in iščejo stike z agrocivilizacijami v vesolju. 5. Živijo od pridelkov in dela na svoji kmetiji v Horjulu. 6. Osnovni motiv – sex, traktorji in pokaroli.

– Načrti za bližnjo prihodnost:

1. Šerbi za predsednico Slovenije. 2. Glavno mesto Slovenije – Horjul. 3. Vsi Slovenci – vsi kmetje. 4. Prašič – domača žival namesto psa ali mačke. 5. Slovenija od kod lepote tvoje – nova državna himna. 6. Edino prevozno sredstvo – traktor. 7. Nazaj k naravi – nazaj k zemlji. 8. Ureditev Slovenije – blaga agrodiktatura, agroljudstvo obdeluje zemljo, živi od svojih pridelkov in hodi na veselice. 9. Hrana – klobasa, žganci, ocvirki, čebula, pijača – »šnops«, vino z nekontroliranim poreklom. 10. Glasba – heavy polka, tehno valčki.

Črna kronika

Mirana Rudana

Vse kaže, da nesreča ne bo kmalu pustila iz svojih krempljev Mirana Rudana. Pri njem se prometne nezgode kar vrstijo.

Če velja pregovor »v tretje gre rado«, potem bi si Miran zdaj, po tretji nesreči, ki se mu je pripetila v Gorici, moral oddahnuti in upati, da je bila ta zares zadnja.

Še iz nepojasnjenih razlogov je Miran namreč

zapeljal vzvratno v cvetlična korita, in to s tako hitrostjo, da je njegovemu avtu odtrgalo zadnje kolo, betonska korita pa so bila popolnoma razdejana.

Govori se, da Miran zaradi posledic poškodb glave občasno prestaja lažje napade božjasti, in ker je veliko v avtomobilu, se mu to zgodi takrat, ko je za volanom. Miran in njegova žena zanikata, da bi imel Miran kakršnekoli težave, vendar pa se glede na njegove ponavljajoče nezgode vsi sprašujejo, zakaj mu ne odvzamejo vozniškega dovoljenja, dokler ne bo spet varno vozil po cesti.

Vse jasno

To, kar so nekateri že vedeli, nekateri govorili, nekateri

pa slišali, lahko zdaj samo potrdimo. Verner in Andreja se bosta poročila v soboto, 14. aprila. Poroka bo v Ljubljani, na njej pa bo menda veliko znanih imen, med njimi tudi Geza, ki bo vodil celotni poročni ceremonial.

Mednarodna Simona Weiss

Tako bi lahko označili novo ploščo in kaseto z naslovom Milijon rubinov. Na Simoninem najnovjšem izdelku boste namreč našli dva dueta z legendarnim Al Banom (zmagovalna pesem San Rema '84), Ci sara kot tudi popolnoma

nov duet Quel poco che ho, ki ga je Al Bano napisal posebej zanjo in ga bo objavil tudi na svoji evropski plošči. Poleg tega je tu še duet s Terezo Kesovijo, s katero sta posneli Offenbachovo Barcarolo, ki se imenuje Lahko noč, ljubezen moja, in za katero sta posneli tudi videospot. Mednarodno sodelovanje na nemškem trgu je Simona začela z najbolj znanim nemškim producentom Hansom Singerjem, ki je zanjo pripravil pesem v latinostilu Vedno ti. Omeniti moramo še naslovno pesem Milijon rubinov, balado v šansonerskem stilu, ki jo je napisal njen soprog in producent projekta Goran Šarac. Vsa besedila na plošči so avtorsko delo Simone Weiss in so tudi tipičen odsev Simoninega pogleda na svet.

To stran ureja REGINA

Bralci Péna se predstavljajo

Ludvik Rudolf od Male Nedelje

Večna dilema, ki se postavlja tistim, ki premalo poznajo Ludvika Rudolfa od Male Nedelje, je: kaj je njegovo ime – Ludvik ali Rudolf? Odgovor: ime mu je Ludvik, priimek pa Rudolf.

»Rodil sem se materi Mariji in Jakobu pred 55 leti v Kuršincih. Imeli smo ‚želarijo‘, zato mi starša nista mogla omogočiti šolanja, čeprav sem si želel v srednjo kmetijsko ali pa celo v telesnokulturno šolo. Zelo me je privlačil šport in v rojstni vasi sem bil pobudnik ukvarjanja mladih z nogometom in atletiko. Ob nedeljah smo skakali v višino, daljino pa v troskokih smo se pomerjali. Ob športu sem tudi veliko bral Mohorjeve in tudi zgodovinske knjige.«

– Kaj pa vojaščina?

»K vojakom sem odšel 1964. leta. Vojaški rok sem služil v Beogradu kot vezist v protiletalski artileriji. Po končanem urjenju pa so me premestili v Zemun, kjer sem delal v vojaški pralnici, v kateri so prali

tudi za civiliste. Tam sem res veliko delal in verjetno zato dobil ob dnevu JLA medaljo za vojaške vrline. Tudi sem napredoval; najprej v razvodnika, nato v desetarja.«

– Kdaj pa ste se poročili?

»1966. leta sem se poročil s Terezijo Cvetko od Male Nedelje in se preselil na njen dom. Tedaj je že bila brez očeta, ki je umrl 1948. leta. Mati oziroma tašča pa živi in je stara 92 let. Kmalu po poroki sta prišla za menoj tudi moja starša in živela do smrti tu pri Mali Nedelji. Zemljo z obeh ‚želarij‘ smo združili, a je tudi zdaj ni veliko: deset hektarjev, od tega sta dva hektarja gozda. V zakonu sta se nama rodila dva sinova: Dominik in Ludvik.«

– Med ljudmi veljate za krajevnega kronista. Tudi pišete lepo.

*Le kod stoh sem se lahko rodil pravljal braniljanje
starejših ljudi ob parnih kmetijskih delih o parnih vesilih in kalitvah
dopoldnih in večernih in to moje zanimanje se je nekako let
stopnjevalo. Lelo so me vpraskanje kmetijskih prireditev
Cvetkova, ki jih je pripravil davno nekoč, čitil vedeti o delu otrok
in dedov je pravno tako lasti otrok od pejsosa do sveti, in pral
sem se bolj osredotočil nekakšno šolo, da mi pamt da pravljal, tudi
koj aspirim, se zabrcno inoče in rada v pod, to pa zaradi tega
ker je s padajih desetletjih ob spremembi napredku človeške
znanosti in tehnike, predvsem parnih delovnih prireditev
in žlovch s strojem pravljal prvo delovno silo*

• To smo pa mi Fantje od Male Nedelje. Eden na posnetku žal manjka.

Kmetovalec, pesnik, pevec, kronist ...

»Pred petnajstimi leti sem začel zapisovati ustna izročila o preteklosti naših krajev, dogodkih in nekdanjih običajih. Lani pa sem začel zbirati še slikovni material, kajti porodila se mi je ideja, da bi pripravil razstavo o zgodovini Male Nedelje do leta 2000. To mi je uspelo in pred kratkim je bila v telovadnici OŠ nekajdnevna razstava okrog petsto eksponatov. Gradivo sem podaril šoli.«

– Razstavo ste menda pripravili tudi zaradi jubilejev?

»Prvi pisni dokument omenja cerkev pri Mali Nedelji 1441. leta, torej pred nekaj več kot 550 leti; leta 1547 – pred dobrimi 450 leti – so zgradili sedanjo cerkev; pred 400 leti smo dobili pri Mali Nedelji duhovnijo oziroma stalno nameščenega duhovnika; od 1748. leta, nekaj več kot 250 let, pa imamo župnijo. Tem jubilejem sem torej posvetil razstavo.«

– Znani ste tudi kot pesnik in pevec.

»Dolej sem napisal več kot sto pesmi, od tega petdeset pesmi z melodijo, od katerih jih dvajset pojemo Fantje od Male Nedelje. V skupini s(m)-o: Peter Domiter, Anton Ritonja, Franček Bitežnik (solist), Rudi Budja, Ludvik Rudolf, Andrej Tancoš in Anton Klemenčič. Za svoje pesmi trdim, da so ljudske, čeprav je avtor znan. Trideset svojih pesmih pa sem posnel na več kaset, da bi ohranil melodiko, saj jih utegne peti še kdo drug. Nekaj mojih pesmi pojejo tudi ljudske pevke iz Lipovec, s katerimi naša glasbena skupina zelo lepo sodeluje.«

– Nekoč ste se želeli izobraževati v kmetijski šoli ...

»... toda tedaj to ni bilo mogoče, zato sem se veliko samoizobraževal, da sem lahko primerno gospodaril. Žal pa je del zemlje na hribovitem, del pa na močvirnatem območju, zato je bilo obdelovanje težko oziroma zemlja ni dajala pričakovanega pridelka. Tja do 1997. leta smo redili krave in pitance. Imeli smo jih do 18. Potem pa mi je žena Trezika zbolela in pristala na vozičku. V dilemi: žena ali kmetija sem se odločil seveda za ženo in se ji povsem posvetil. Še dobro, da sva plačevala, čeprav težko, prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zato prihaja zdaj k hiši pokojnina.«

Ludviku Rudolfu, ki ima sicer množico konjičkov, je zdaj osnovna skrb za bolno ženo. Posveča se jih z dušo in telesom. In tako je tudi prav. Ona pa ga tudi razume, saj Ludvik tudi »mora« peti. Zdaj se pripravljajo Fantje od Male Nedelje na snemanje tretje kasete.

STEFAN L. SOBOČAN

Pred toliko in toliko leti, ko sta bila sinova še otroka, sem bil tudi sam še veliko mlajši.

Za ureditev razstave zgodovine Male Nedelje mi je čestital tudi župan g. Špindler.

V ospredju fotografije sta moja žal že pokojna starša Jakob in Marija, na katera imam lepe spomine, čeprav je bilo življenje težko.

22-letna Anita Krenos s spomini na avstralsko poletje.

Je rojena Sobočanka, večino časa pa preživi v deželi kengurujev. S pomočjo staršev je ohranila znanje prekmurščine. Zime, ki je ta čas pri nas, ne mara. Kot študentka ima čas za pohajkovanje po avstralskih plažah in nastavljanje soncu.

Lipen